

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Varaždin, listopad 2014.

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	9
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	15
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	25
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	33
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	35
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	36
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	39
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	42

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

KLASA: 041-01/13-10/21

URBROJ: 613-07-14-92

Varaždin, 14. listopada 2014.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Varaždinske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 14. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Varaždinske županije (županija, šest gradova i 22 općine), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Varaždinska županija ima 301 naselje. Površina županije je 1 261 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Varaždinska županija ima 175 951 stanovnika, 55 527 kućanstava i 54 503 stambene jedinice.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Varaždinske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Varaždinske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu: Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (dalje u tekstu: Fond) te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Varaždinske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Varaždinske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom
- analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama te
- pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u županiji i jedinicama lokalne samouprave Varaždinske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Varaždinska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Varaždinske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Varaždinske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Varaždinske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Varaždinske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Varaždinske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpada. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog skupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština je u ožujku 2008. usvojila Plan gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji za razdoblje 2008.-2015., koji je objavljen u službenom glasilu županije i dostavljen Agenciji. Navedeni Plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji za razdoblje 2008.-2015. koncepcijska orijentacija je usmjerena na uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom putem Županijskog centra za gospodarenje otpadom, kroz koji bi se osigurao suvremeni i održivi način gospodarenja otpadom, kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri postigli ciljevi cjelovitog sustava. Plan je na snazi do isteka roka važenja (31. ožujka 2015.) u dijelu u kojem nije u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Planom gospodarenja otpadom Varaždinske županije predviđeno je modelom javno-privatnog partnerstva financirati postrojenja za obradu otpada u Centru za gospodarenje otpadom (dalje u tekstu: CGO). Javnim sredstvima sufinancirala bi se gradnja CGO i uspostava sustava (odlagališta, obrada otpadnih voda, pogonski objekti, unutrašnja infrastruktura, druga oprema, pretovarne stanice) bez postrojenja za obradu otpada (mehaničko biološka obrada-MBO).

Također, javnim sredstvima lokalne/regionalne samouprave financirala bi se kupnja (davanje na raspolaganje) zemljišta za budući CGO te izgradnja komunalne infrastrukture (pristupni putovi, vodovod, odvodnja, električna energija) do budućeg CGO.

Sufinanciranje gradnje sustava gospodarenja komunalnim otpadom na županijskim/regionalnim razinama osiguralo bi se tako da bi se ulaganja u javni dio (CGO bez MBO) financiralo iz sredstava Fonda i pretpristupnog fonda IPA u iznosu do 80,0 %, a sredstvima lokalne/regionalne samouprave financiralo bi se ostalih 20,0 % investicije. Sufinanciranje se odnosi na gradnju CGO (bez obrade otpada i proizvodnje električne energije) te gradnju pretovarnih stanica.

Planom je dana procjena troškova gradnje CGO i uspostave sustava za županijski koncept (navedeno iz Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj) u iznosu 14.000.000 EUR (CGO i pretovarne stanice). Iznos od 13.000.000 EUR (koliko je procijenjen CGO financirao bi se na način da investiciju u postrojenje za obradu financira privatni partner 8.000.000 EUR i infrastrukturu 5.000.000 EUR javni partner, a pretovarne stanice u iznosu 1.000.000 EUR financira javni partner. Sva financiranja javnog partnera 6.000.000 EUR obavljala bi se na način da 80,0 % financiraju fondovi, a 20,0 % jedinice lokalne samouprave.

Planom je, također, obuhvaćena procjena troškova izgradnje CGO i uspostave sustava za regionalni koncept u ukupnom iznosu 37.000.000 EUR, od čega je cijena CGO 30.000.000 EUR. Privatni partner bi ulagao 18.000.000 EUR u postrojenje za obradu, a javni partner u infrastrukturu 12.000.000 EUR. Pretovarne stanice financirao bi javni partner u iznosu 7.000.000 EUR. Također bi se sva financiranja javnog partnera u iznosu 7.000.000 EUR obavljala na način da 80,0 % financiraju fondovi, a 20,0 % jedinice lokalne samouprave.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Varaždinske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom
u jedinicama lokalne samouprave na području Varaždinske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Ivanec	DA	30. listopada 2008.	2008.-2015.	DA
2.	Grad Lepoglava	DA	15. listopada 2009.	2009.-2016.	DA
3.	Grad Ludbreg	NE	-	-	-
4.	Grad Novi Marof	NE	-	-	-
5.	Grad Varaždin	DA	30. rujna 2009.	2009.-2016.	DA
6.	Grad Varaždinske Toplice	DA	11. rujna 2012.	2008.-2016.	DA
7.	Općina Bednja	NE	-	-	-
8.	Općina Beretinec	DA	19. ožujka 2010.	2008.-2016.	DA
9.	Općina Breznica	DA	-	2008.-2016.	NE
10.	Općina Breznički Hum	DA	9. listopada 2008.	2008.-2016.	DA
11.	Općina Cestica	DA	-	2006.-2015.	NE
12.	Općina Donja Voća	NE	-	-	-
13.	Općina Gornji Kneginec	DA	9. travnja 2010.	2008.-2016.	DA
14.	Općina Jalžabet	NE	-	-	-
15.	Općina Klenovnik	NE	-	-	-
16.	Općina Ljubešćica	DA	13. prosinca 2010.	2011.-2018.	DA
17.	Općina Mali Bukovec	NE	-	-	-
18.	Općina Martijanec	DA	17. lipnja 2010.	2010.-2017.	DA
19.	Općina Maruševac	DA	19. veljače 2010.	2010.-2017.	DA
20.	Općina Petrijanec	NE	-	-	-
21.	Općina Sračinec	NE	-	-	-
22.	Općina Sveti Đurđ	DA	6. rujna 2012.	2012.-2020.	DA
23.	Općina Sveti Ilija	DA	-	2008.-2016.	NE
24.	Općina Trnovec Bartolovečki	DA	7. ožujka 2012.	2012.-2019.	DA
25.	Općina Veliki Bukovec	NE	-	-	-
26.	Općina Vidovec	DA	29. lipnja 2011.	2008.-2016.	DA
27.	Općina Vinica	NE	-	-	-
28.	Općina Visoko	DA	21. rujna 2008.	2008.-2016.	NE

Od 28 jedinica lokalne samouprave, plan gospodarenja otpadom izradilo je 17, plan je usvojen od predstavničkog tijela u 14 jedinica, tri plana nisu dana na usvajanje predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (Općine Breznica, Cestica i Sveti Ilija) te proizlazi da plan gospodarenja otpadom nije donijelo 14 jedinica lokalne samouprave (Gradovi Ludbreg i Novi Marof te Općine Bednja, Breznica, Cestica, Donja Voća, Jalžabet, Klenovnik, Mali Bukovec, Petrijanec, Sračinec, Sveti Ilija, Veliki Bukovec i Vinica).

Planovi nisu doneseni u propisanom roku. Od 14 jedinica lokalne samouprave plan gospodarenja otpadom objavilo je 13, a Općina Visoko ga nije objavila.

Prema odredbi članka 100. Zakona o otpadu gradovi i općine su bili obvezni donijeti plan gospodarenja otpadom do 30. prosinca 2005., a odredbom članka 11. Zakona o otpadu bila je propisana obveza predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina i objaviti ga u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Odredbom članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisana je obveza predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina i objaviti ga u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže sve elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu (na primjer: visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom u planu su iskazali samo Gradovi Ivanec, Lepoglava i Varaždin te Općina Ljubešćica). Odredbom članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisani su bitni elementi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave. Također, plan gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave (Grad Varaždin) je djelomično usklađen s Planom gospodarenja otpadom Varaždinske županije, a neusklađenost se odnosi na planirani koncept zbrinjavanja otpada. U planu gospodarenja otpadom Grada Varaždina navodi se da se do odabira Županije o načinu zbrinjavanja komunalnog otpada (regionalni centar ili županijski centar), kao tehnologija gospodarenja otpadom odabere baliranje i privremeno skladištenje (što se provodi od 2005. na lokaciji Brezje). Za provedbu uklanjanja zatečenog baliranog otpada i sanaciju lokacije Brezje, a s obzirom na količinu i stanje odloženog otpada te dotadašnje pokušaje rješavanja problema baliranog otpada, Planom je procijenjeno da će biti potrebno osigurati 146.775.250,00 kn za uspostavu sustava gospodarenja otpadom (od čega 129.852.000,00 kn za izgradnju pogona za mehaničko-biološku obradu otpada na lokaciji Brezje II te obradu postojećeg baliranog otpada i komunalnog otpada koji će u Gradu Varaždinu nastati tijekom pet godina od donošenja plana). Navedeni su razni mogući izvori financiranja, ali konkretni izvori nisu utvrđeni. Iz navedenog proizlazi da je planovima gospodarenja otpadom na području Varaždinske županije planirana izgradnja dva pogona za mehaničko-biološku obradu otpada (planom Grada Varaždina i Varaždinske županije) na području grada Varaždina (lokacija Motičnjak i Brezje II). Županijski plan gospodarenja otpadom donesen je u 2008., a plan Grada Varaždina u 2009.

Navedeno nije bilo u skladu s odredbama Zakona o otpadu kojima je propisano da planovi gospodarenja otpadom gradova i općina moraju biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave sadrži najmanje sljedeće: analizu te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave uključujući ostvarivanje ciljeva; podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno skupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva; podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom; podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju; mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada; opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada; mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada; mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada; popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom; organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana gospodarenja otpadom.

Jedinica lokalne samouprave je dužna za prijedlog plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša (dalje u tekstu: nadležnog upravnog tijela). Nadležno upravno tijelo izdaje prethodnu suglasnost ako utvrdi da je prijedlog Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave usklađen s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisa donesenih na temelju tog zakona i Plana. Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave za razdoblje šest godina, njegove izmjene i dopune po potrebi, a objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Odredbama Zakona o održivom gospodarenju je propisano da postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina, sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te ga objaviti u službenom glasilu. Nadalje, predlaže gradovima i općinama uskladiti plan gospodarenja otpadom s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom u dijelu u kojem je navedeni plan u suprotnosti s odredbama navedenog Zakona.

Na temelju razmatranja Izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji za razdoblje 2008.-2015., u vremenu od travnja 2008. do rujna 2010., Varaždinska županija je započela s aktivnostima na usklađenju postojećeg Plana gospodarenja otpadom s Društvenim ugovorom o osnivanju Piškornice d.o.o., odnosno izrađen je tekst Izmjena i dopuna Plana gospodarenja otpadom na koji su zatražena očitovanja svih jedinica lokalne samouprave, Piškornice d.o.o., a u skladu sa člankom 11a Zakona o Izmjenama i dopunama Zakona o otpadu zatražena je suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i prirode (dalje u tekstu: Ministarstvo). Na tekst Izmjena i dopuna navedenog Zakona očitovalo se osam jedinica lokalne samouprave.

Od 2. travnja do 2. svibnja 2012. na Internet stranicama Ministarstva bio je predstavljen prijedlog novog Zakona o otpadu iz kojeg je proizlazilo ukidanje dosadašnjih županijskih Planova gospodarenja otpadom. Županija navodi da slijedom toga nisu nastavljene aktivnosti na provedbi usklađenja postojećeg Plana gospodarenja otpadom s navedenim Društvenim ugovorom.

Analizu učinkovitosti poduzetih mjera izradile su četiri jedinice lokalne samouprave (Gradovi Ivanec i Varaždin te Općine Gornji Kneginec i Trnovec Bartolovečki). Ni jedna jedinica lokalne samouprave Varaždinske županije nije donijela izmjene i dopune plana.

Osim Županije i jedinica lokalne samouprave, prema odredbama članka 12. Zakona o otpadu, planove gospodarenja otpadom dužni su bili izraditi i proizvođači otpada koji godišnje proizvode više od 150 t neopasnog otpada i/ili više od 200 kg opasnog otpada. Planovi gospodarenja otpadom dostavljaju se nadležnom upravnom odjelu u Županiji koji vodi Registar onečišćavanja okoliša u čijem je sastavu i Registar otpada.

Prema podacima Agencije, u Varaždinskoj županiji su 94 tvrtke s važećim Planom gospodarenja otpadom (do 30. travnja 2013.).

- Sustav odvojenog skupljanja otpada

Sve jedinice lokalne samouprave na području Varaždinske županije su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području. Bez obzira na odluke jedinica lokalne samouprave, kojima je propisano obvezatno korištenje usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada, sva kućanstva i dalje ne koriste organizirane usluge odvoza komunalnog otpada. Prema podacima četiri skupljača koji skupljaju otpad u jedinicama lokalne samouprave u kojima živi 86,0 % stanovnika Varaždinske županije, uslugu skupljanja i odvoza koristi 85,1 % stanovnika navedenog područja Varaždinske županije.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nisu obuhvaćena pojedina naselja ili dijelovi naselja u četiri općine (Bednja, Donja Voća, Ljubeščica, Martijanec) zbog dostupnosti cestom (klizišta), raštrkanosti kuća po brežuljcima te malobrojnih domaćinstava.

Državni ured za reviziju predlaže skupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvatiti sva naselja i sva kućanstva na području jedinice lokalne samouprave te poduzimati mjere da uslugu skupljanja i odvoza odvojenog komunalnog otpada koristi što više građana.

Mjere izbjegavanja i smanjivanja količina otpada u sustavu gospodarenja otpadom su funkcionalno zastupljene kroz odvojeno skupljanje papira, kartona, PET ambalaže, stakla, metala, otpadnih guma, otpadnih motornih i otpadnih jestivih ulja, otpadnih vozila, elektronskog i električnog otpada od gospodarskih subjekata i domaćinstava, što se kontinuirano provodi.

Poslove skupljanja otpada na području Varaždinske županije obavljaju četiri komunalna društva (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave) u skladu s odlukama o povjeravanju poslova komunalnim društvima, osam trgovačkih društava u privatnom vlasništvu (koncesionari) koja su registrirana za skupljanje staklene i plastične ambalaže, papirne i kartonske ambalaže, otpadnih guma, otpadnih ulja, baterija i akumulatora, medicinskog otpada, otpadnih vozila i opasnog otpada) te jedna fizička osoba (obrt) za skupljanje elektroničkog i električnog otpada. S komunalnim društvima i koncesionarima su zaključeni ugovori. Za šest posebnih kategorija otpada (ambalažni otpad, otpadna vozila, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadne gume, električni i elektronički otpad) organizaciju navedenih sustava provodi Fond te je uveden sustav naplate naknada za financiranje sustava tim posebnim kategorijama primjenom proširene odgovornosti proizvođača.

Od proizvođača/uvoznika koji stavljaju na tržište odabrane proizvode naplaćuju se naknade, a kojim se sredstvima financira odvojeno skupljanje i uporaba otpada nastalog istekom životnog vijeka tih proizvoda. Za navedene vrste otpada Ministarstvo je dodijelilo koncesije za skupljanje i obradu/oporabu pojedinim tvrtkama. U slučaju otpadne ambalaže tvrtkama koncesije za obavljanje skupljanja, to jest za uporabu/obradu otpadne ambalaže dodjeljuju i nadležna tijela županije, za gradove i općine na području svoje županije, a od primjene novog Zakona dodjeljuje Ministarstvo.

U tablici broj 2 se daju skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave
na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Varkom d.d., Varaždin, a nakon podjele Čistoća d.o.o., Varaždin	Grad Varaždin, općine Beretinec, Cestica, Gornji Kneginec, Jalžabet, Petrijanec, Sveti Ilija, Sračinec, Trnovec Bartolovečki, Vidovec, Vinica,
2.	Ivkom d.d., Ivanec	Gradovi Ivanec i Lepoglava, općine Bednja, Donja Voća, Klenovnik i Maruševac
3.	Lukom d.o.o., Ludbreg	Grad Ludbreg
4.	Novokom d.d., Novi Marof	Grad Novi Marof
5.	Babić d.o.o., Cestica	Općine Ljubešćica, Mali Bukovec, Martijanec, Sveti Đurđ, i Veliki Bukovec
6.	Eko-flor Plus d.o.o. Jastrebarsko	Grad Varaždinske Toplice, općine Breznica, Breznički Hum i Visoko
7.	Univerzal d.o.o. Varaždin	Sve jedinice lokalne samouprave
8.	Lotus 91 d.o.o. Varaždin	Sve jedinice lokalne samouprave
9.	DUMA ELEKTRONIKA, Varaždin	Sve jedinice lokalne samouprave

Komunalna društva i koncesionari dostavljaju podatke o otpadu Upravnom odjelu za poljoprivredu i zaštitu okoliša Varaždinske županije, koji u skladu s odredbom članka 21. Pravilnika o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08) kao nadležno tijelo, u suradnji s nadležnom inspekcijom, osigurava provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka, a Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka. Registar onečišćavanja okoliša jest skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš. Obvezni sadržaj i način vođenja registra, obveznike dostave podataka u registar, način, metodologije i rokove prikupljanja i dostavljanja podataka o emisijama odnosno ispuštanju, prijenosu i odlaganju onečišćujućih tvari u okoliš i otpadu, podatke o onečišćivaču, tvrtki, postrojenju, organizacijskoj jedinici u sastavu onečišćivača, rok i način obavješćavanja javnosti, način provjere i osiguranja kvalitete podataka koji se dostavljaju i vode u registru, rok čuvanja očevidnika iz kojih su dostavljeni podaci, način davanja ovlaštenja ovlaštenicima za obavljanje stručnih poslova u svezi s vođenjem registra, program i način provjere stručne osposobljenosti zaposlenika ovlaštenika propisan je navedenim Pravilnikom. Pristup javnosti podacima o onečišćujućim tvarima pohranjenim u registru onečišćavanja okoliša osigurava se na internetskoj stranici Agencije, koja izrađuje izvješće o podacima iz registra onečišćavanja okoliša do 15. prosinca tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

Otpad koji skupljaju komunalna društva i koncesionari se odlaže na četiri službena odlagališta te jedno privremeno na području Varaždinske županije (Čret, Gornje Vratno, Jerovec, Meka i Brezje).

Otpad s područja pojedinih gradova i općina (Varaždinske Toplice, Breznica, Breznički Hum, Gornji Kneginec, Martijanec i Visoko te nakon prekida baliranja otpada u Brezju, otpad s područja Varaždina, Trnovca Bartolovečkog, Petrijanca, Vinice i Svetog Ilije) se odvozi na odlagališta izvan Varaždinske županije (Ilovac u Karlovačkoj županiji, Gorjak u Krapinsko-zagorskoj županiji, Johovača u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, Doroslov i Belišće u Osječko-baranjskoj županiji, Petrovačka dola u Vukovarsko-srijemskoj županiji).

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Varaždinske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Varaždinske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada
na odlagališta Varaždinske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem)	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Čret, Novi Marof, Novokom d.o.o. Novi Marof	Grad Novi Marof	3 755	2 797	2 078
2.	Gornje Vratno, Meteor Grupa d.o.o. Varaždin	Općine Cestica, Ljubešćica, Mali Bukovec, Sračinec, Sveti Đurđ, Beretinec, Jalžabet, Veliki Bukovec, Vidovec	4 671	3 822	4 282
3.	Jerovec, Ivkom d.d. Ivanec	Gradovi Ivanec i Lepoglava te općine Bednja, Klenovnik, Maruševac i Donja Voća	5 914	6 619	6 233
4.	Meka, Ludbreg, Lukom d.o.o. Ludbreg	Grad Ludbreg	2 742	2 600	2 160
5.	Brezje, Varaždin, Varkom d.d. Varaždin, a od 2014. Čistoća d.o.o. Varaždin	Grad Varaždin te općine Trnovec Bartolovečki, Petrijanec, Vinica i Sveti Ilija	-	10 323	6 840
Ukupno			17 082	26 161	21 593

U Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. nema podatka za privremeno odlagalište Brezje. U 2011. je, prema podacima komunalnog društva, na odlagalište Brezje odloženo 10 962 t baliranog komunalnog otpada. Količina odloženog komunalnog otpada na odlagalištu Brezje u 2013. je značajnije smanjena u odnosu na 2012. jer se otpad s područja grada Varaždina odlagao do 1. kolovoza 2013. a za četiri općine do 14. listopada 2013.

Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje vaganjem na odlagalištima Gornje Vratno i Brezje, izračunom i prosudbom na odlagalištima Čret, Meka i Jerovec (procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara na odlagalištu).

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Varaždinskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog skupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Varaždinske županije za razdoblje 2008.-2015. je navedeno da je u cilju uspostave provedivog i ekonomski održivog sustava odvojenog skupljanja iskoristivog otpada na području Varaždinske županije potrebno uspostaviti zelene otoke za pojedine komponente otpada (staklo, PET, papir, metal i drugo) u svim jedinicama lokalne samouprave te uspostaviti reciklažna dvorišta. Predložena je izgradnja reciklažnih dvorišta u šest gradova, a za što bi prostornim planom pojedinih gradova trebalo utvrditi lokacije. Planom nisu iskazana financijska sredstva potrebna za uspostavu sustava odvojenog skupljanja otpada.

U Varaždinskoj županiji je od početka 2007. do konca 2013. sustav odvojenog skupljanja otpada uspostavljen u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka (kontejneri za odvojeno skupljanje papira, plastike, stakla i metala), odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada te uvođenje primarne reciklaže za papir. Također su nabavljana i specijalna komunalna vozila za odvojeno prikupljanje i odvoz otpada te su nabavljane plastične kante za kućanstva za miješani komunalni otpad. Razvrstavanje i odvojeno skupljanje otpada na mjestu nastanka provodi se u onim jedinicama lokalne samouprave u kojima je odabrani koncesionar to omogućio postavljanjem različitih kanti/kontejnera/vreća. Na području grada Varaždina od 1. ožujka 2002. organiziran je sustav primarne selekcije komunalnog otpada na mjestu nastanka za papir, karton, tetrapak, plastiku, staklo, metal i ostali otpad.

U svrhu poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s tri jedinice lokalne samouprave zaključio sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera te kupnji komunalne opreme za skupljanje komunalnog otpada. Udjel sufinanciranja Fonda se kretao u visini od 40,0 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave za navedene namjene doznačio 177.397,00 kn.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisana je obveza jedinice lokalne samouprave osigurati, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog skupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva odnosno koncesionara na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave, a obračunava se na različite načine. Na utvrđivanje cijene utječe broj odvoza (jednom ili dva puta tjedno te jednom ili dva puta mjesečno) i broj članova kućanstva (cijena se umanjuje samcima i umirovljenicima). Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada i cijena primarne reciklaže za papir je uračunana u cijenu redovnog prikupljanja i odvoza komunalnog otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika.

Do dana obavljanja revizije (lipanj 2014.) na području Varaždinske županije od 28 jedinica lokalne samouprave samo je Grad Varaždin donio odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Grad Varaždin je zaključkom iz siječnja 2014. prenio ovlaštenje komunalnom društvu, koje obavlja javnu uslugu gospodarenja otpadom na području grada Varaždina, da prijavi Fondu projekte nabave posuda, opreme i tehnologije za nadogradnju postojećeg sustava gospodarenja otpadom na području grada Varaždina. Upravni odbor Fonda je 4. ožujka 2014. donio odluku o sufinanciranju nabave spremnika i komunalnih vozila za odvojeno prikupljanje otpada kojom su Gradu Varaždinu odobrena sredstva za nabavu kanti za biootpad, aplikacije za obradu i prikupljanje podataka, ručnog čitača čipova za identifikaciju u visini 40,0 % procijenjene vrijednosti investicije, odnosno najviše 1.892.560,00 kn. Također, odobrena su sredstva za nabavu dva komunalna vozila s nadogradnjom zapremnine 23 m³ te sustavom za automatsku identifikaciju spremnika pri skupljanju otpada i jedno komunalno vozilo s nadogradnjom zapremnine 10 m³ i sustavom za automatsku identifikaciju spremnika pri skupljanju otpada u visini 40,0 % procijenjene vrijednosti vozila, ali ne više od 1.990.000,00 kn. Odlukom je utvrđena obveza Grada Varaždina da osigura preostali dio sredstava i provede potrebne postupke u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi te dostavi dokumentaciju Fondu. Ako ne dostavi dokumentaciju do konca kolovoza 2014. gubi pravo na odobrena sredstva.

Sredinom srpnja 2014. još nisu zaključeni ugovori s odabranim izvoditeljima (postupak javne nabave je proveden do faze donošenja odluke o izboru izvoditelja, a odluka nije potpisana), nisu utvrđeni izvori financiranja za iznos 5.823.840,00 kn koliko iznosi obveza Grada Varaždina, nije utvrđeno gdje će se odlagati biorazgradivi otpad (komunalno društvo koje pruža javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada nema kompostanu na raspolaganju) te se može dogoditi da se biootpad i dalje odlaže na deponije ili da se odvozi negdje na kompostanu izvan područja grada Varaždina.

Odvojenim prikupljanjem biorazgradivog otpada i njegovom obradom omogućuje se učinkovito smanjenje udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu, što je u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Ujedno se izbjegava plaćanje poticajnih naknada Fondu, odnosno penala Europskoj uniji. Obveznik plaćanja poticajnih naknada za smanjenje miješanog komunalnog otpada Fondu je jedinica lokalne samouprave, a u njezin proračun sredstva uplaćuju građani.

Državni ured za reviziju predlaže koordinirati napore na obavljanju kompostiranja biootpada (Grad Varaždin, komunalno društvo koje obavlja javnu uslugu gospodarenja otpadom i Fond), odnosno paralelno razvijati sustav skupljanja komunalnog biootpada i osiguranje infrastrukture za kompostiranje, kako bi se javni novac trošio učinkovito.

Odredbom članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske, za čije donošenje je rok srpanj 2014., a kojom će se propisati način gospodarenja komunalnim otpadom i granične količine miješanog komunalnog otpada za određena razdoblja. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Varaždinske županije za 2011. je 11 481 t, za 2012. je 17 696 t, a za 2013. je 14 593 t (neverificirani podaci). Budući da se komunalni otpad s područja grada Varaždina prestao balirati i odlagati na privremeno odlagalište u Brezju s 1. kolovoza 2013., a za četiri općine 14. listopada 2013. te se odvozi na odlagališta u druge županije, podaci o odloženom biorazgradivom komunalnom otpadu na području Varaždinske županije ne pokazuju realan trogodišnji trend. Osim toga, pojedini koncesionari ne odlažu komunalni otpad na područje Varaždinske županije, a za 2011. Agencija nije uključila privremeno odlagalište Brezje u izvještaj za 2011. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno skupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Varaždinske županije nije izgrađena ni jedna kompostana.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina. Pojedine jedinice lokalne samouprave su planirale izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih odlagališta komunalnog otpada, a nakon sanacije i zatvaranja, što nisu mogle realizirati, jer kasni izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Do konca 2013. na području Varaždinske županije nisu izgrađena reciklažna dvorišta za komunalni ni građevinski otpad. U srpnju 2014. Fond je Gradu Varaždinu odobrio sredstva za financiranje izrade projektne dokumentacije za izgradnju reciklažnog dvorišta najviše u iznosu 115.500,00 kn (100,0 % procijenjenih i opravdanih troškova izrade predmetne dokumentacije). Grad Varaždin je u obvezi, nakon provedenog postupka u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi, dostaviti Fondu utvrđenu dokumentaciju najkasnije do konca rujna 2014. ili gubi pravo na odobrena sredstva.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je propisano da gradovi i općine dužni na svojem području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati na svojem području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem. Također je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta odnosno mobilne jedinice.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011., te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana.

Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon, te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Prostornim planom Varaždinske županije planirane su lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom, kako u okviru županijskog centra gospodarenja otpadom u Varaždinu (označeno kao građevina za obradu otpada - mehaničko biološka i termička obrada), tako i pojedinačne lokacije: postojeća lokacija sabirnog mjesta opasnog otpada u Varaždinu te moguće lokacije gospodarenja otpadom prema posebnoj Studiji (označene kao lokacije za obradu neopasnog tehnološkog otpada i odlagalište otpada za komunalni i inertni otpad). Odredbama za provođenje detaljnije su definirani elementi vezano uz navedene lokacije, odnosno gospodarenje otpadom.

Na području Varaždinske županije prikupljeni otpad odlaže se na četiri različito uređena i kontrolirana odlagališta (Jerovec na području grada Ivanca, Meka na području grada Ludbrega, Čret na području grada Novog Marofa i Gornje Vratno na području općine Cestica), a na lokaciji Brezje (područje grada Varaždina) prikupljeni otpad se balira i skladišti (u funkciji od 1. travnja 2005., a od 14. listopada 2013. se više ne obavlja baliranje).

Sufinanciranjem Fonda sva kontrolirana odlagališta su u postupku sanacije s daljnjim odlaganjem. Odlagalište Gornje Vratno u Cestici je završilo I. fazu sanacije, ima uporabnu dozvolu te se obavljaju aktivnosti za daljnju sanaciju. Sanacija odlagališta Jerovec je u završnoj fazi.

Za preostala dva odlagališta proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš, izdana su Rješenja o obveznoj sanaciji s daljnjim odlaganjem, ali sanacija nije provedena. Za lokaciju Brezje proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš, izdano je Rješenje za građevinu za obradu i skladištenje baliranog komunalnog i neopasnog proizvodnog otpada. U rujnu 2012. Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Grada Varaždina je na temelju odredbi članka 8. Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama donio Rješenje o izvedenom stanju u kojem je navedeno da donošenju rješenja nije prethodilo ispitivanje ispunjavanje lokacijskih uvjeta, bitnih uvjeta za građevinu, osim bitnih zahtjeva mehaničke otpornosti i stabilnosti, sigurnosti u korištenju i zaštite od požara te drugih uvjeta i zahtjeva. Rješenjem je utvrđeno da zamjenjuje akt za građenje i akt za uporabu. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva je u srpnju 2007., nakon provedenog inspekcijskog nadzora, donijelo rješenje kojim se komunalnom društvu naređuje uklanjanje privremeno uskladištenog komunalnog otpada iz skladišnog prostora na lokaciji Brezje, jer je rješenjem utvrđeno da postojeća lokacija ne zadovoljava tehničke uvjete, nema dozvolu za rad kao građevina za obradu i skladištenje otpada te nije mjesto određeno za (privremeno) skladištenje otpada u skladu s odredbama Zakona o otpadu.

Planom gospodarenja otpadom Varaždinske županije lokacija ŽCGO je utvrđena - područje lokacije Motičnjak (područje grada Varaždina), uz uvažavanje blizine najvećeg proizvođača komunalnog i proizvodnog otpada, kao i mogućnost ostvarenja distribucije toplinske i električne energije, nastale obradom otpada, u industrijsku zonu Grada Varaždina. U sastavu ŽCGO predviđeno je uređenje površine 7,8 ha, na kojoj bi se uspostavila radna zona (infrastrukturni objekti), zaštitna zona (uključujući i vatrozaštitnu) te unutrašnje i vanjske prometnice.

Od infrastrukturnih objekata predviđeno je postrojenje za obradu otpada, reciklažno dvorište i prostor za obradu građevnog otpada. Zbog količina i vrsta otpada koji nastaje na području Županije, planirano je procijeniti optimalan tehnološki postupak obrade otpada, čijom će primjenom nastati minimalne količine ostatnog otpada. Minimalne količine ostatnog otpada bitne su, između ostalog, i zbog činjenice da se na području Varaždinske županije ne predviđa izgradnja odlagališta otpada.

Na području Varaždinske županije planirana je uspostava četiri pretovarne stanice, i to na lokacijama odlagališta otpada Meka u Ludbregu, Čret u Novom Marofu, Jerovec u Ivancu te na lokaciji Motičnjak na području grada Varaždina. Upravljanje sustavom gospodarenja otpadom predviđeno je uvođenjem modela javno-privatnog partnerstva, prema kojem Županija - u dogovoru s gradovima i općinama, uključenim u sustav - osniva županijsku komunalnu tvrtku, koja će u potpunosti biti u javnom vlasništvu.

Županijska komunalna tvrtka sredstvima lokalne, odnosno regionalne samouprave te sredstvima fondova bi financirala izgradnju ŽCGO. Županija bi provodila nadzor nad provedbom sklopljenog ugovora, a županijska komunalna tvrtka vodila izgradnju ŽCGO do uspostave sustava, upravljala sustavom gospodarenja otpada za čitavo područje županije (odnosno regije), koordinirala rad lokalnih, odnosno gradskih komunalnih tvrtki te organizirala prijevoz otpada od pretovarnih stanica do ŽCGO. Privatni partner bi financirao izgradnju postrojenja za obradu komunalnog otpada (postrojenja za mehaničko biološku obradu otpada), a nakon izgradnje bi upravljao ŽCGO tijekom ugovorenog vremenskog razdoblja (10-15 godina). Privatni partner, osim upravljanja, imao bi i obvezu financiranja rada i daljnje (do)gradnje ŽCGO. Odabir optimalnih tehnoloških rješenja proveo bi se prema natječaju za odabir sustava za gospodarenje otpadom.

Prema odredbama članka 14. Zakona o otpadu Županija je bila dužna osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja svim vrstama otpada. Pojam osiguranja uvjeta i provedbe propisanih mjera za postupanje s građevnim otpadom podrazumijeva osiguravanje uvjeta za nesmetanu djelatnost takve vrste, a prvenstveno koordiniranja pri postupku osiguravanja lokacije u dokumentima prostornog uređenja Županije i jedinica lokalne samouprave.

U okviru svoje nadležnosti, Varaždinska županija je izradila dokument Izmjene i dopune Prostornog plana Varaždinske županije, kojim se za lokaciju Centra za gospodarenje otpadom određuje područje Motičnjaka na području grada Varaždina. Unutar te lokacije predviđena je i uspostava Centra za obradu građevnog otpada. Osim lokacije Motičnjak, za lokaciju reciklažnog centra građevnog otpada predviđena je i lokacija Očura, koja je za navedenu namjenu određena i u prostorno-planskoj dokumentaciji Grada Lepoglave. Ostatni dio provedene obrade građevnog otpada planirano je zbrinuti na eksploatacijskim poljima. Istovremeno s uspostavom Županijskog centra za gospodarenje otpadom, planirana je i sanacija kontroliranih odlagališta te sanacija divljih odlagališta otpada. Sanaciju bi financirale jedinice lokalne samouprave i Fond.

Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo je koncem 2001. u okviru EU INTERREG III B CADSES projekta Drava RiverBasin, predložilo Pilot projekt - „Uspostava Regionalnog Centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske za četiri županije - Varaždinsku, Krapinsko-zagorsku, Međimursku i Koprivničko-križevačku“. Varaždinska županija je početkom 2003. potpisala Sporazum o osnivanju Javne ustanove za zbrinjavanje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada sjeverozapadne Hrvatske (dalje u tekstu: JUSZH), kojim Varaždinska županija i šest gradova s njezinog područja (Varaždin, Ivanec, Lepoglava, Novi Marof i Varaždinske Toplice) postaju jednakopravni suosnivač JUSZH kao i ostale tri Županije (Krapinsko zagorska, Koprivničko-križevačka i Međimurska), devet gradova (Koprivnica, Đurđevac, Klanjec, Pregrada, Zlatar, Mursko Središće, Čakovec, Prelog i Zabok) i jedna općina (Koprivnički Ivanec). Utvrđeno je da je JUSZH centralni nositelj i odgovorni partner za zbrinjavanje otpada u regiji. Projekt je operativno započet 2003., a trajanje projekta je predviđeno do 30. lipnja 2006.

U tom su razdoblju u okviru projekta stvarane prostorno-planske pretpostavke oko utvrđivanja lokacije Regionalnog centra kao osnove za njegovu realizaciju. Lokacija je utvrđena dogovorno s Općinom Koprivnički Ivanec te je kroz postupak Izmjena i dopuna Prostornog plana Koprivničko-križevačke županije kao lokacija Regionalnog centra za zbrinjavanje otpada definirana lokacija Piškornica. Za prvotno planiranu lokaciju Gunjak ostavljena je mogućnost aktiviranja. U rujnu 2012. Trgovačkom sudu u Varaždinu predan je prijedlog za pokretanje stečajnog postupka nad JUSZH, koji je završen u veljači 2014. Za financiranje JUSZH od 2006. do 2012. iz Županijskog proračuna izvršen je iznos 275.328,00 kn.

Varaždinska županija se u razdoblju 2005.-2008. orijentirala na uspostavu ŽCGO te je provodila određene aktivnosti. Vezano za funkcionalnu uspostavu ŽCGO, u srpnju 2006. osnovano je društvo Centar za gospodarenje otpadom Varaždinske županije d.o.o. Navedeno trgovačko društvo osnovano je kao zajedničko trgovačko društvo Županije i Grada Varaždina s udjelima u omjeru 70,0 % Županija, a 30,0 % Grad Varaždin. U rujnu 2006. proveden je natječaj za odabir konzultantske tvrtke za nabavu savjetodavnih usluga za odabir sustava za gospodarenje otpadom. U siječnju 2007. odabrana je konzultantska tvrtka s kojom je u srpnju 2007. potpisan ugovor o pružanju savjetodavnih usluga za odabir sustava za gospodarenje otpadom. U prosincu 2006. su provedene izmjene i dopune prostornog plana Varaždinske županije kojima je lokacija Motičnjak utvrđena za ŽCGO. Planom gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji koji je koncepcijski orijentiran na uspostavu ŽCGO, planirani su predmeti sufinanciranja, uvjeti, iznosi i izvori sredstava za sufinanciranje. S obzirom da je izostala realizacija Planom predviđenih aktivnosti, nisu ni ostvareni planirani izvori financiranja. Tijekom 2013. godine završen je postupak likvidacije trgovačkog društva Centar za gospodarenje otpadom Varaždinske županije d.o.o. (uz suglasnost Grada Varaždina). Do konca 2013. iz proračunskih sredstava Županije utrošeno je 806.595,00 kn, a iz proračuna Grada Varaždina 32.000,00 kn, odnosno ukupno 838.595,00 kn.

Koncem 2008. ponovno je aktualiziran koncept uspostave Regionalnog centra za gospodarenje otpadom. U cilju efikasnije realizacije projekta uspostave regionalnog centra javila se potreba da se JUSZH preoblikuje u trgovačko društvo. Koprivničko-križevačka županija, Međimurska županija, Krapinsko-zagorske županija, Varaždinska županija i Općina Koprivnički Ivanec zaključile su u ožujku 2009. Društveni ugovor sa svrhom osnivanja trgovačkog društva s ograničenom odgovornošću Piškornica d.o.o. Regionalni centar za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske (u nastavku: Piškornica d.o.o.).

Unatoč radnjama koje su poduzimane od 2003. za zbrinjavanje otpada na regionalnoj osnovi, Županija se donesenim Planom gospodarenja otpadom u ožujku 2008. opredijelila za sustav gospodarenja otpadom putem županijskog centra za gospodarenje otpadom, da bi se u ožujku 2009. ponovo vratila konceptu zbrinjavanju otpada na regionalnoj osnovi. Županija je u određenim razdobljima imala u svom suvlasništvu i paralelno financirala rad ustanove (JUSZH) osnovane za stvaranje regionalnog koncepta zbrinjavanja otpada, trgovačkog društva koje je osnovano za provođenje gospodarenja otpadom putem županijskog centra za gospodarenje otpadom te trgovačkog društva osnovanog za gospodarenje otpadom putem regionalnog centra.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno učinkovitije trošiti sredstva poreznih obveznika, odnosno javna vlast treba odgovorno pristupiti provođenju bilo kojeg projekta, pa tako i projekta zbrinjavanja otpada. Prije provođenja pojedinog projekta potrebno je utvrditi najbolju vrijednost za novac, te putem članova Upravnog vijeća, Nadzornog odbora i Uprave utjecati na učinkovito upravljanje projektom, odnosno utjecati na ubrzanje aktivnosti oko provođenja projekta. Cilj je izračuna vrijednosti za novac maksimizacija koristi obveznika plaćanja usluge u dijelu koji se odnosi na efikasno upravljanje prihodima (optimalno opterećenje obveznika) te u dijelu koji se odnosi na korištenje javnih usluga (najbolji standard javne usluge za najmanju cijenu). S obzirom da su u 2003. Varaždinska županija i šest gradova s njezinog područja bili suosnivači JUSZH, koja je osnovana kao centralni nositelj i odgovorni partner za zbrinjavanje otpada u regiji, Državni ured za reviziju je mišljenja da je navedeni projekt trebalo nastaviti kako bi se što prije realiziralo zbrinjavanje otpada u regiji. Trebalo je izraditi kompletnu prethodnu studiju izvodljivosti kojom bi se jasno definirali ciljevi koji se izgradnjom Centra za gospodarenje otpadom planiraju postići (u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske) te na temelju postavljenih ciljeva precizno utvrditi kriterije za odabir optimalnog tehničko-tehnološkog i ekonomskog rješenja cjelovitog (integralnog) regionalnog sustava gospodarenja otpadom u skladu s hrvatskom i europskom regulativom iz područja gospodarenja otpadom. Prethodna studija izvodljivosti treba sadržavati sve potrebne analize u vezi s prikupljenim otpadom s područja regije, tehnologiju obrade otpada prije odlaganja, tehnologiju odlaganja, optimalizaciju transporta otpada te analizu opcija baziranu na prethodnim financijskim pokazateljima investicije gradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom. Konačni rezultati prethodne studije izvodljivosti trebaju biti idejno rješenje regionalnog centra za gospodarenje otpadom i prijedlog optimalnog modela financiranja cijelog projekta za odabrano trajanje projekta od 30 godina.

Državni ured za reviziju predlaže provoditi sustavno planiranje i upravljanje gospodarenjem otpadom s definiranom metodologijom (detaljno razraditi pravila, procedure, sve aktivnosti, rokove izvođenja aktivnosti, resurse, izvore i dinamiku financiranja, način kontrole i nadzora te druge bitne elemente). S obzirom na veliki utjecaj projekta gospodarenja otpadom na kvalitetu života građana, troškove i gospodarski razvoj, njegovo učinkovito provođenje je od iznimne važnosti. S obzirom da su projekti gospodarenja otpadom sustavni dio strateških mjera javne uprave, potrebno je voditi računa o usklađenosti predloženih projekata u hijerarhijski nadređenim planovima, programima i strategijama.

Varaždinska županija se potpisivanjem Društvenog ugovora o osnivanju trgovačkog društva Piškornica d.o.o. u 2009. koncepcijski opredijelila za regionalni pristup gospodarenja otpadom.

Osnivači navedenog društva su četiri županije sjeverozapadne Hrvatske (svaka s udjelom po 22,5 %) i Općina Koprivnički Ivanec (s 10,0 % udjela). Unatrag četiri godine iz Županijskog proračuna su isplaćena sredstva za uspostavu regionalnog centra za gospodarenje otpadom u iznosu 882.000,00 kn za operativne troškove te 639.000,00 kn za temeljni kapital. Piškornica d.o.o. je potpisala sa svih 28 jedinica lokalne samouprave Varaždinske županije Sporazum o preuzimanju otpada. Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2014.) navedeni sporazum je potpisalo 108 od ukupnih 110 jedinica lokalne samouprave s područja osnivača (nisu ga još potpisale Općina Sokolovac i Grad Koprivnica iz Koprivničko-križevačke županije).

Sporazumom o namjeri zbrinjavanja otpada je određena suradnja u poslovima postupanja s komunalnim i neopasnim proizvodnim otpadom. Također je određeno da će se sve pojedinosti oko cijene odlaganja, vremenu i načinu preuzimanja otpada, jamstvu te druge pojedinosti odrediti dodatkom Sporazumu, a za predani otpad plaćat će se naknada Društvu koja obuhvaća troškove transporta od pretovarnih stanica do regionalnog centra za gospodarenje otpadom, obradu otpada i odlaganje ostatnog dijela otpada.

Prema lokacijskoj dozvoli iz studenoga 2013. planirana je izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom u deset faza, kojima prethodi nulta faza koja obuhvaća izgradnju pristupne ceste duljine 2 546 m. U prvoj fazi planirana je izgradnja ograde oko centra i ulaznih vrata, svih unutrašnjih prometnica i prometno-manipulativnih površina, vage s mjeriteljskim kućicama, reciklažnog dvorišta s pratećim sadržajima i infrastrukturu, transportnog centra i centra za servis i održavanje, prostora za obradu građevinskog otpada s pratećim sadržajem i infrastrukturu, upravne zgrade s pratećim sadržajem i infrastrukturu, sabirnih bazena za oborinske vode s crpnom stanicom, infrastrukture centra (vodovod, hidrantska mreža, elektro mreža, vanjska rasvjeta i hortikulturno uređenje na području obuhvaćeno ovom fazom). Drugom fazom je planirana izgradnja postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada s pratećim sadržajima i infrastrukturu, diesel agregata za električnu energiju, trafostanice i biofiltra. Planirani su radovi na iskopu starog otpada kojim je onečišćena površina i izgradnja odlagališta neopasnog otpada (proizvodnog/inertnog otpada), izgradnja odlagališta za odlaganje metanogene frakcije, izgradnja postrojenja za obradu otpadnih voda s pratećim sadržajima i infrastrukturu i spremnika za obrađene otpadne vode, izgradnja bioplinskog postrojenja s bakljom i infrastrukturu, zatvaranje postojećeg odlagališta u sanaciji te uređenje i spajanje novog dijela odlagališta neopasnog otpada sa zatvorenim i saniranim starim odlagalištem. Posljednjom fazom je planirano zatvaranje i postavljanje završnog brtvenog sloja na sva odlagališta unutar regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Unutar Regionalnog centra za gospodarenje otpadom Piškornica (dalje u tekstu: RCGO) planira se izgradnja postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada (kapaciteta obrade otpada 150 000 t godišnje), odlagališta za obrađeni otpad, administrativno-servisnog centra i ostalih pratećih sadržaja. Osnovni zadatak RCGO je prihvrat preostalog miješanog komunalnog otpada, izdvajanje korisnih sirovina, izdvajanje materijala za energetska iskorištavanje te obrada radi smanjenja količine otpada koji će se trajno odložiti. Radi lakšeg prikupljanja otpada koji će se zbrinjavati u RCGO, planirana je i izgradnja dvije pretovarne stanice u Zaboku i Varaždinu, koje su sastavni dio projekta.

Prema podacima Agencije, količine proizvedenog komunalnog otpada u 2012., u četiri županije sjeverozapadne Hrvatske za koje je planirano zbrinjavanje otpada u RCGO, iznose 101 381 t, od čega je predano odlagalištu 84 043 t. Planirani kapacitet MBO postrojenja je obrada 150 000 t otpada godišnje.

S obzirom na količinu proizvedenog komunalnog otpada i količinu odloženog komunalnog otpada Državni ured za reviziju je mišljenja da je upitna iskorištenost kapaciteta predloženog postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada unutar Regionalnog centra za gospodarenje otpadom Piškornica, za četiri županije sjeverozapadne Hrvatske. Uspostavom sustava odvojenog skupljanja komunalnog otpada za očekivati je da će se količina komunalnog otpada smanjivati te samim time ispuniti cilj Zakona o održivom gospodarenju otpadom te Strategije i Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada za četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, za koje je planirano zbrinjavanje otpada u Regionalnom centru za gospodarenje otpadom Piškornica, s obzirom da je količina proizvedenog komunalnog otpada značajno manja od maksimalnog kapaciteta postrojenja.

Do konca 2013. izrađena je sljedeća projektna i studijska dokumentacija za regionalni centar za gospodarenje otpadom: Elaborat o količinama i vrstama otpada koji se stvara na području četiri županije, Elaborat o procjeni početnog stanja kakvoća voda na odlagalištu komunalnog otpada Piškornica, Posebna geodetska podloga, Elaborati o i vrijednosti nekretnina, Elaborat postojeće infrastrukture na lokaciji Piškornica, Arhitektonsko građevinsko idejno rješenje, Tehničko-tehnološko rješenje s osnovnom shemom i tehnološkom opisom, Geotehnički elaborat s geotehničkim istražnim radovima, Studija utjecaja na okoliš, Elaborat o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i Idejni projekt. Ishođene su dozvole i rješenja: Rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš od 29. travnja 2011., Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i Lokacijska dozvola za zahvat u prostoru za izgradnju RCGO Piškornica od 28. studenoga 2013.

Četiri županije sjeverozapadne Hrvatske i Fond zaključili su u rujnu 2012. Sporazum o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području navedenih županija. Sporazumom je utvrđeno da su županije sjeverozapadne Hrvatske i Društvo nadležni za koordinaciju svih aktivnosti vezanih za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom, izgradnju pretovarnih stanica, osiguranje zemljišta za provedbu projekta, ishođenje potrebnih dozvola, zaključivanje sporazuma o preuzimanju otpada sa svim gradovima i općinama na području županija te sanaciju i postupno zatvaranje odlagališta komunalnog otpada na području četiri županije do izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom. Utvrđeno je da će Fond osigurati financijska sredstva u 100,0 % iznosu za preostale istražne radove i izradu projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom, pretovarne stanice te sanaciju i postupno zatvaranje odlagališta koja se prijavljuju na sufinanciranje iz sredstava Europske unije na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, što uključuje i troškove pripreme projektne aplikacije za prijavu projekta na sufinanciranje sredstvima Europske unije.

U prosincu 2013. Društvo i Fond su zaključili Sporazum o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske.

Utvrđeno je da je Društvo odgovorno za sve aktivnosti vezane za pripremu i provedbu projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnju ostalih građevina za gospodarenje otpadom (pretovarne stanice u Zaboku i Varaždinu) u cilju uspostave sustava za gospodarenje otpadom na predmetnom području te za provedbu projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije. Sporazumom je utvrđeno da će Fond odobriti beskamatni zajam za rješavanje imovinsko pravnih odnosa nužnih za realizaciju projekta regionalnog centra za gospodarenje otpadom i dviju pretovarnih stanica. Također je utvrđeno da će sredstvima kapitalne pomoći financirati izradu preostale projektno tehničke dokumentacije i istražne radove na lokaciji Piškornica, kao i pripremu aplikacije za sufinanciranje projekta sredstvima Europske unije te osigurati financijska sredstva za potrebe realizacije predmetnog projekta. Sredstvima kapitalne pomoći Fond će financirati izradu projektno tehničke dokumentacije i drugih pripremnih aktivnosti u cilju izgradnje pretovarnih stanica te sufinancirati 80,0 % opravdanih troškova ukupne vrijednosti investicije za izgradnju pretovarnih stanica.

Prema Sporazumu, Fond se obvezuje osigurati financijska sredstva za potrebe realizacije projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske te će financirati sanacije do odgovarajućeg postotka ovisno o fazama prijave tih projekata na sufinanciranje iz sredstava Europske unije. Utvrđeno je da će Fond s osnova do sada preuzetih obveza sanacije odlagališta otpada na području sjeverozapadne Hrvatske, sufinancirati opravdane troškove programa sanacije, pod uvjetom da su isti nastali, odnosno da su ih korisnici sredstava Fonda (županije, gradovi i općine) ugovorili do trenutka sklapanja navedenog sporazuma. Također je utvrđeno da će nakon zaključenja novih ugovora o financiranju, kojima će se urediti međusobni odnosi vezani uz izradu daljnje projektne dokumentacije potrebne za sanaciju i prijavu projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske na sufinanciranje sredstvima Europske unije, Fond sporazumno raskinuti ugovore s korisnicima (županije, gradovi i općine). Za provedbu Sporazuma, Fond će zaključiti pojedinačne ugovore s Društvom, kojima će se definirati uvjeti financiranja.

Početkom 2014. Društvo i Fond su zaključili ugovor u iznosu 214.700,00 kn za financiranje izrade projektne i studijske dokumentacije izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom potrebne za prijavu projekta na sufinanciranje sredstvima Europske unije. Radi prijave na sufinanciranje sredstvima Europske unije Fond i Društvo zaključili su u ožujku 2014. ugovor za financiranje izrade preostale projektno tehničke dokumentacije za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području sjeverozapadne Hrvatske u iznosu 3.470.000,00 kn. Ugovor obuhvaća financiranje izrade projektne dokumentacije za pretovarne stanice i regionalni centar za gospodarenje otpadom, izradu natječajne dokumentacije i ugovornih dokumenata, izradu Studije izvedivosti i Aplikacije za sufinanciranje iz sredstava Europske unije.

S ciljem konačnog rješavanja imovinsko pravnih odnosa Fond i Društvo su u lipnju 2014. zaključili ugovor o beskamatnom zajmu za otkup zemljišta na obuhvatu zahvata regionalnog centra za gospodarenje otpadom i pretovarne stanice u iznosu 3.029.595,00 kn.

Na temelju Zakona o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske (Narodne novine 133/2013) Vlada Republike Hrvatske je u lipnju 2014. godine donijela Odluku o proglašenju projekta RCGO sjeverozapadne Hrvatske Piškornica strateškim projektom Republike Hrvatske. Vrijednost ukupnih troškova projekta, procijenjena u skladu s izrađenom dokumentacijom iznosi oko 760.000.000,00 kn.

Nositelj projekta je trgovačko društvo Piškornica d.o.o. Navedeno je da je RCGO Piškornica namijenjen zbrinjavanju miješanog komunalnog i neopasnog proizvodnog otpada s područja četiri županije sjeverozapadne Hrvatske (Koprivničko-križevačke, Krapinsko-zagorske, Međimurske i Varaždinske), s ukupno 550 000 stanovnika u 110 gradova i općina. Prema obrazloženju danom uz Odluku Vlade, studija izvedivosti iz 2010. na temelju koje je procijenjena vrijednost investicije, nije postigla potrebnu kvalitetu, radi čega je u tijeku javna nabava za novu Studiju izvedivosti koja bi trebala sadržavati precizniji iznos procijenjene vrijednosti projekta. Ukoliko nova studija izvedivosti utvrdi da su neka tehnološka rješenja bolja od dosad izrađenih, trebat će se provesti postupak izmjene lokacijske dozvole. Stvarna vrijednost projekta biti će poznata nakon provođenja natječaja, koji je prema prihvaćenom hodogramu planirano objaviti u listopadu 2014. Prema prihvaćenom hodogramu potpisivanje ugovora trebalo bi biti u ožujku 2015., a izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom planirana je do listopada 2017. uz dvogodišnji garancijski period (do listopada 2019.). Osnovana je radna skupina koja treba tromjesečno izvještavati Vladu Republike Hrvatske o napretku pripreme i provedbe projekta u odnosu na rokove utvrđene u obrascima.

Prema obrazloženju, projekt regionalnog centra za gospodarenje otpadom obuhvaća izgradnju centra za gospodarenje otpadom i dvije pretovarne stanice uz izgradnju prateće infrastrukture (pristupna prometnica, komunalna infrastruktura u centru i pretovarnim stanicama i drugo). Centar i pretovarne stanice će se sufinancirati sredstvima Europske unije kroz programsko razdoblje 2014.-2020., za što Europska unija osigurava 85,0 % ukupno prihvatljivih troškova dok se preostala sredstva osiguravaju na lokalnoj i nacionalnoj razini. Za financiranje prateće infrastrukture sredstva se trebaju osigurati na lokalnoj i regionalnoj razini.

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva je izradilo Operativni program radnog naziva „Okoliš i energetika“ (OPOE) za 2013. Radi se o programsko planskom dokumentu kojim se predviđaju načini i uvjeti korištenja fondova Europske unije (Kohezijskog fonda) i Europskog fonda za regionalni razvoj), s ciljem provedbe kohezijske politike u sektoru zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj za 2013. Opći strateški cilj OPOE je unaprijediti okolišnu i energetska infrastrukturu za održivi razvoj i unaprijediti okoliš. Na Indikativnoj listi projekta nalaze se i projekti RCGO Piškornica.

Naknadno je utvrđeno kako iznos od 3.470.000,00 kn definiran Ugovorom o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje RCGO Piškornica za prijavu na sufinanciranje iz sredstava fondova Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, neće biti dostatan iz razloga što je u njemu navedeno da će se dorada studije izvedivosti izraditi za 70.000,00 kn, analiza koristi i troškova (cost-benefit analiza) 70.000,00 kn i aplikacija za 70.000,00 kn. Fond i Ministarstvo dali su suglasnost Piškornici d.o.o da pokrene postupak javne nabave procijenjene vrijednosti 500.000 EUR. Otvoreni postupak javne nabave usluga izrade studije izvedivosti i projektne aplikacije za sufinanciranje projekta RCGO Piškornica iz fondova Europske unije raspisan je 14. svibnja 2014., a temeljem dokumentacije za nadmetanje koja je odobrena od strane Fonda te Ministarstva.

Vlada Republike Hrvatske je u svibnju 2014. donijela zaključak kojim je zadužila resornog potpredsjednika Vlade zaduženog za konzumiranje sredstava europskih fondova da redovito izvještava Vladu Republike Hrvatske te je dan nalog ministarstvima pravosuđa, gospodarstva, zaštite okoliša i prirode, kao i nadležnom Uredu državne uprave u Koprivničko-križevačkoj županiji, da predmete u kojima je podnositelj Piškornica d.o.o. rješava u roku od osam dana.

Do konca lipnja 2014. je otkupljeno 15,4 ha zemljišta. Za 17,4 ha zemljišta u studenom 2011. godine predan je Agenciji za upravljanje državnom imovinom zahtjev za darovanje ili osnivanje prava građenja na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, dok na dvije nekretnine od ukupno 5,4 ha u državnom vlasništvu Piškornica d.o.o. već ima pravo građenja. Koprivničko-križevačka županija je u 2013. dala Piškornici d.o.o. pravo građenja na nekretninama ukupne površine 7,4 ha.

Za preostali dio zemljišta u obuhvatu zahvata RCGO od 16,6 ha potrebno je osigurati financijska sredstva, što je i definirano beskamatnim zajmom Fonda za financiranje otkupa zemljišta u svrhu rješavanja imovinsko-pravnih odnosa. Postignut je veliki pomak u rješavanju imovinsko-pravnih odnosa s Gradom Koprivnicom vezano uz povlačenje svih tužbi, čime će se društvu Piškornica omogućiti ulazak u posjed 100,0 % nekretnina.

Na temelju Sporazuma o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje RCGO Piškornica za prijavu na sufinanciranje iz sredstava fondova Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, održani su sastanci s pojedinim jedinicama lokalne samouprave koje su se usuglasile da svoje sanacije prepuste društvu Piškornica d.o.o. Planirano je osnivanje jednostavnih društava s ograničenom odgovornošću za sanacije te bi se na temelju zaključenog sporazuma s Fondom zaključio dodatak ugovoru kojim će se odrediti navedena društva kao provedbena tijela. Fond će osigurati sredstva za niveliranje dokumentacije i izradu nove aplikacije za trajno zatvaranje tih odlagališta. Na navedeni način bi se postigao učinak postupnog zatvaranja odlagališta do početka rada RCGO Piškornica.

Ključni ciljevi društva Piškornica d.o.o. u 2014. su raspisivanje međunarodnog predkvalifikacijskog natječaja za izvođenje radova, predaja aplikacije Europskoj komisiji te preuzimanje sanacija odlagališta otpada na području sjeverozapadne Hrvatske. U skladu s planom i programom rada za 2014. radi se na provedbi ciljeva kroz projektiranje pretovarnih stanica u Zaboku i Varaždinu, proveden je postupak bagatelne nabave usluga izrade projektno-tehničke i druge dokumentacije za potrebe pretovarne stanice RCGO Piškornica - pretovarna stanica Varaždin i pretovarna stanica Zabok.

Iz svega navedenog može se zaključiti kako je RCGO Piškornica prioritet Vlade Republike Hrvatske te bi se trebala osigurati izgradnja u predviđenom roku. Provedba ovog projekta je od velike važnosti za sve četiri županije koje sudjeluju u projektu, a posebice se važnost očituje u smanjenju količina otpada i u gospodarenju proizvedenim otpadom na principima održivog razvoja.

S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima (izgradnja centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih službenih odlagališta), te da su rokovi realizacije navedenih projekata do 2018., Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimati aktivnosti za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom u predviđenom roku i stavljanje navedenog centra u funkciju, u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Predlaže se aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata gospodarenja otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Na području Varaždinske županije postoje četiri službena odlagališta, Gornje Vratno u Cestici, Jerovec u Ivancu, Meka u Ludbregu i Čret u Novom Marofu.

U potpunosti je sanirano samo odlagalište Gornje Vratno (I. faza), a odlagalište Jerovec je u završnoj fazi sanacije. Za druga dva službena odlagališta, kao i ostala odlagališta komunalnog otpada, sporazumima između Fonda, županija i društva planirano je provođenje sanacije i postupno zatvaranje svih odlagališta komunalnog otpada na području Županije do izgradnje RCGO Piškornica, što bi se financiralo sredstvima fonda Europske unije.

U tablici broj 4 se daju podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada na području Varaždinske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta prema izvorima sredstava na koncu 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada
na području Varaždinske županije na koncu 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta prema izvorima sredstava na koncu 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	ČRET, Novi Marof	u pripremi	189.295,00	397.530,00	1.700.000,00	2.286.825,00
	Grad Novi Marof		189.295,00	397.530,00	1.700.000,00	2.286.825,00
2.	GORNJE VRATNO, Cestica	sanacija I. kazete završena, iduća faza u pripremi	15.926.833,00	3.921.055,00	0,00	19.847.888,00
	Općina, Beretinec		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Cestica		15.926.833,00	3.921.055,00	0,00	19.847.888,00
	Općina Jalžabet		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Ljubešćica		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Mali Bukovec		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Sračinec		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Sveti Đurđ		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Veliki Bukovec		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Vidovec		0,00	0,00	0,00	0,00
3.	JEROVEC, Ivanec	u tijeku	4.939.607,00	2.990.833,00	694.639,00	8.625.079,00
	Grad Ivanec		4.939.607,00	2.990.833,00	694.639,00	8.625.079,00
	Grad Lepoglava		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Bednja		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Donja Voća		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Klenovnik		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Maruševac		0,00	0,00	0,00	0,00
4.	MEKA, Ludbreg	u pripremi	94.400,00	141.600,00	0,00	236.000,00
	Grad Ludbreg		94.400,00	141.600,00	0,00	236.000,00
Ukupno			21.150.135,00	7.451.018,00	2.394.639,00	30.995.792,00

Od 2004. do 2013., za sanaciju navedena četiri službena odlagališta, Fond je sufinancirao 21.150.135,00 kn, jedinice lokalne samouprave 7.451.018,00 kn i komunalna trgovačka društva 2.394.639,00 kn, što ukupno iznosi 30.995.792,00 kn.

Odlagalište komunalnog otpada Meka smješteno je na rubu sjevernoga dijela Grada Ludbrega. Omeđeno je rijekom Bednjom, građevinskom zonom, željezničkom prugom, poljoprivrednim površinama te državnom cestom D2 Varaždin-Koprivnica. Na prostoru između odlagališta otpada i zaobilaznice nalazi se pojas gustog visokog i niskog raslinja širine 70 do 130 m. Prema podacima preuzetim iz Studije utjecaja na okoliš sanacije odlagališta komunalnog otpada Meka kod Ludbrega, odlagalište se prostire na približno 3,3 ha.

Odlagalište Jerovec koristi se za odlaganje otpada od 1989., a nalazi se oko 800 m sjeverno od naselja Jerovec i oko 1,2 km jugoistočno od naselja Dubravca (Grad Ivanec). Nalazi se u napuštenim eksploatacijskim kopovima s ležištima kremenog pijeska čija je intenzivna eksploatacija započela 1976. Odlagalište se prostire na cca 10 ha s dijelom na kojem se ne nalazi otpad.

Lokacija odlagališta Gornje Vratno nalazi se između naselja Otok Vratno (udaljenost cca 1000 m) sa sjeverne strane i naselja Gornje i Donje Vratno sa zapadne i jugozapadne strane (udaljenost cca 2100 m). Najbliže naselje Radovec Polje nalazi se sjeverozapadno od odlagališta na udaljenosti od cca 900 m, dok se sa sjeverne strane ovog odlagališta nalazi naselje Vratno Otok, na udaljenosti nešto većoj od 1 000 m. Sa sjeverne strane odlagališta također se nalazi Ormoško jezero na udaljenosti od cca 1 700 m. Sa zapadne strane na udaljenosti od 2 300 m nalaze se naselja Križovljan, Radovec i Cestica. Mikrolokacijski gledano, predmetno odlagalište se nalazi uz županijsku prometnicu ŽC 2029 Varaždin-granični prijelaz Virje Otok u sjevernom nizinskom dijelu Općine Cestica. Danas se odlagalište rasprostire na površini od oko 13 000 m², od čega na prostor za odlaganje otpada 7 410 m². Ostatak čine radna zona, protupožarni pojas, zaštitni pojas i obodni kanal.

Odlagalište otpada Čret je u vlasništvu Grada Novog Marofa. Komunalno poduzeće u vlasništvu Grada Novog Marofa koristi ga privremeno za potrebe zbrinjavanja miješanog komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada s područja Grada Novog Marofa. Odlagalište je ograđeno ogradom, zemljanim nasipom, zelenim pojasom te okruženo protupožarnim pojasom širine 5 m. Odlagalište je u funkciji od 1963. a nalazi se oko 800 m istočno od naselja Novi Marof i državne ceste D3 te 100 m zapadno od rijeke Bednje i 500 m zapadno od naselja Ključ. Odlagalište je nastalo u jednoj jami od starog rukavca Bednje nakon što je izgrađen novi tok te se postepeno proširilo na okolno zemljište. Prostor odlagališta rasprostire se na oko 3,6 ha, od čega je prostor za odlaganje 2,5 ha, a ostatak otpada na protupožarni pojas, obodni kanal i radni prostor.

Privremeno odlagalište (skladište) baliranog komunalnog otpada Brezje se nalazi na izlazu iz Varaždina prema industrijskoj zoni, a njegova površina prostire se na 19,58 ha. Komunalni otpad je od ožujka 2005. komunalno društvo dovozilo na lokaciju Brezje, u vlasništvu Grada Varaždina, gdje je obavljana obrada, baliranje i skladištenje do konačnog zbrinjavanja.

Grad Varaždin je u 2009. donio Plan gospodarenja otpadom, za razdoblje osam godina. Planom gospodarenja otpadom predviđena je izgradnja postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada za provedbu uklanjanja baliranog otpada. Baliranje otpada je trajalo od 1. travnja 2005. do 31. srpnja 2013. (za otpad s područja grada Varaždina, a do 14. listopada 2013. za četiri općine) te je u navedenom razdoblju na lokaciji Brezje uskladišteno 114 689 t baliranog neopasnog otpada.

U srpnju 2007. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva je donijelo rješenje kojim se komunalnom društvu naređuje uklanjanje privremeno uskladištenog komunalnog otpada iz skladišnog prostora na postojećoj lokaciji. Za sanaciju postojeće lokacije komunalno društvo je u prosincu 2008. s trgovačkim društvom u privatnom vlasništvu zaključilo ugovor o interventnom odvozu i zbrinjavanju komunalnog otpada do otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom. Utvrđena je obveza komunalnog društva da do konca srpnja 2009. započne sa zbrinjavanjem, putem pokretnog postrojenja za mehaničko-biološku obradu. Dodatak ugovoru zaključen je u svibnju 2009., kod čega je treći potpisnik i Grad Varaždin (iako nije zaključio osnovni ugovor), te je utvrđena obveza privatnog trgovačkog društva za trajno zbrinjavanje svih komponenti otpada koje nastaju kao posljedica mehaničko biološke obrade, produžen rok za pripremu nove lokacije za prihvrat komunalnog otpada do 28. veljače 2010. i rok za zbrinjavanje komunalnog otpada do 30. travnja 2010.

Grad Varaždin je u svibnju 2009. s istim privatnim trgovačkim društvom zaključio ugovor o kupoprodaji i zamjeni nekretnina kojim je utvrđena obveza Grada da na nekretnini danoj u zamjenu (oranica u Brezju) organizira i provede žurno infrastrukturno opremanje (izgradnja prilazne ceste i osiguranje svih drugih zakonom propisanih uvjeta za ishođenje lokacijske dozvole i drugih dokumenata za gradnju na navedenoj nekretnini, poduzimanje svih potrebnih radnji u nadležnosti Grada za priključak električne energije, vode, plina, kanalizacije, odvodnje, telefona i drugih komunalnih priključaka potrebnih za gradnju i uporabu budućih građevina te postava industrijskog kolosijeka). Navedenim ugovorom Grad se obvezao financirati žurno infrastrukturno opremanje nekretnine, a što je trebalo biti uključeno u raspoložive resurse trgovačkog društva kod odabira za obavljanje usluge interventnog odvoza i zbrinjavanja komunalnog otpada.

U ožujku 2010. komunalno društvo, Grad Varaždin i trgovačko društvo potpisali su Promemoriju kojom je, uz drugo, utvrđeno da Grad nije u cijelosti ispunio svoju obvezu utvrđenu ugovorom o kupoprodaji i zamjeni nekretnina, odnosno da nekretnina nije u cijelosti infrastrukturno opremljena, da nije u cijelosti plaćen drugi dio ugovorenog predujma, da Grad nije donio odluku o primjeni novih cijena usluga postupanja s komunalnim otpadom (jer nije zaključen ugovor o sufinanciranju s Fondom), da su u prosincu 2009. poduzete određene predistražne radnje radi počinjenja kaznenog dijela koje bi bilo prouzročeno zaključivanjem dodatka ugovoru o interventnom odvozu i zbrinjavanju komunalnog otpada te ugovora o kupoprodaji i zamjeni nekretnina. Promemorijom je utvrđena potreba produženja rokova za izvršavanje obveza te je obveza Grada Varaždina, odnosno komunalnog društva (svaki u odnosu na svoje obveze), izgraditi svu infrastrukturu do lipnja 2010., osigurati sredstva za plaćanje preostalog predujma, zaključiti s Fondom ugovor o sufinanciranju sanacije privremenog odlagališta otpada, donijeti odluku o primjeni novih cijena usluga postupanja s komunalnim otpadom.

Za slučaj da Grad Varaždin i komunalno društvo u utvrđenim rokovima izvrše svoju obvezu, privatno trgovačko društvo se obvezalo do studenoga 2010. pripremiti lokaciju za prihvrat komunalnog otpada i najkasnije do konca 2010. započeti sa zbrinjavanjem komunalnog otpada, u protivnom se produžuje rok za zbrinjavanje komunalnog otpada.

Iz navedenog proizlazi da ni u vrijeme zaključenja dodatka ugovoru i promemorije privatno trgovačko društvo nije raspolagalo s potrebnim resursima za obavljanje usluge, koje bi trebao imati sposobni ponuditelj koji bi mogao ispuniti potrebe za žurnim obavljanjem usluge za koju je zaključen ugovor na temelju izuzeća od primjene Zakona o javnoj nabavi (izuzeće od postupka javne nabave nije se moglo koristiti za ustupanje navedene usluge).

Ukupno je privatnom trgovačkom društvu do konca 2010. isplaćen predujam u iznosu 9.173.209,00 kn. Za zaključivanje ugovora i dodatka ugovoru o odvozu i zbrinjavanju komunalnog otpada te kupoprodaji i zamjeni zemljišta u tijeku su postupci pred nadležnim tijelima. Također, Grad Varaždin je u siječnju 2012. podnio tužbu radi utvrđenja ništetnosti Ugovora o interventnom odvozu i zbrinjavanju komunalnog otpada radi sanacije postojeće lokacije Brezje i dodatka ugovoru te navedene Promemorije. Sudski postupak je u tijeku.

S obzirom da je komunalno društvo zaključivanjem ugovora preuzelo određene obveze trebalo je detaljno razraditi pravila, procedure, sve aktivnosti, rokove izvođenja aktivnosti, resurse, izvore i dinamiku financiranja, način kontrole i nadzora. U vrijeme zaključenja ugovora navedeno privatno trgovačko društvo nije imalo dozvolu za gospodarenje komunalnim otpadom, ni postrojenje odnosno resurse. Interventni odvoz i zbrinjavanje komunalnog otpada nije provođeno na način da bi se postigla njegova svrha – hitno zbrinjavanje komunalnog otpada.

Mehaničko-biološka obrada baliranog komunalnog otpada nije započela, iako je pravna osoba s kojom je zaključen ugovor u 2008. o interventnom odvozu i zbrinjavanju komunalnog otpada izgradila postrojenje za mehaničko-biološku obradu komunalnog otpada. Prva privremena dozvola za mehaničko-biološku obradu, postupkom R3 i privremeno skladištenje obrađenog komunalnog i neopasnog otpada izdana je u siječnju 2012. Zaključivanje ugovora s privatnim trgovačkim društvom koje nije imalo svojstvo sposobnog ponuditelja ima za posljedicu neučinkovitog provođenja zbrinjavanja baliranog otpada.

U vezi obavljanja komunalne djelatnosti odlaganja baliranog miješanog komunalnog otpada s područja grada Varaždina i četiri općine, Grad Varaždin je u rujnu 2012. objavio obavijest o namjeri davanja koncesije. Nakon provedenog postupka gradsko vijeće donijelo je 21. ožujka 2013. odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja, koja je objavljena u službenom glasilu Grada Varaždina. U Odluci se navodi da će se ugovor zaključiti najkasnije u roku deset dana od trenutka kada odluka o odabiru postane izvršna, odnosno najkasnije u roku od deset dana od kada protekne razdoblje mirovanja od 15 dana. Do dana obavljanja revizije ugovor nije zaključen.

Gradsko vijeće je u prosincu 2013. donijelo Zaključak o prihvaćanju Izvješća gradonačelnika u vezi problematike zbrinjavanja baliranog miješanog komunalnog otpada s područja grada Varaždina. Utvrđeno je da je gradsko vijeće donijelo odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za obavljanje komunalne djelatnosti odlaganja baliranog miješanog komunalnog otpada s područja grada Varaždina 21. ožujka 2013. te dodijelilo koncesiju zajednici ponuditelja (CE-ZA-R d.o.o. Zagreb, Komunalac Davor d.o.o. Davor, EKO-FLOR PLUS d.o.o. Oroslavje), a koja je postala izvršna dana 24. lipnja 2013. Dvije zajednice ponuditelja uložile su žalbe na odluku o odabiru Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave, koja je obje žalbe odbila kao neosnovane.

Grad Varaždin je u Studiji opravdanosti davanja koncesije i u izračunu procijenjene vrijednosti koncesije uzimao u obzir Ugovor o neposrednom sudjelovanju Fonda u sufinanciranju baliranog otpada na lokaciji Brezje od 26. listopada 2010. te je 24. srpnja 2013. uputio Fondu zahtjev za financijskom pomoći u realizaciji projekta zbrinjavanja baliranog otpada deponiranog na lokaciji Brezje u Varaždinu. U očitovanju Fonda od 27. studenoga 2013. navedeno je da odabrani način zbrinjavanja (odlaganja) baliranog komunalnog otpada Grada Varaždina nije prihvatljiv, zbog čega takav način zbrinjavanja otpada nije u mogućnosti financirati.

Predloženi način zbrinjavanja (odlaganja) baliranog komunalnog otpada koji je u postupku davanja koncesije ponudila odabrana zajednica ponuditelja za Fond nije prihvatljiv jer su Fond i Općina Davor zaključili Ugovor o korištenju sredstava Fonda za neposredno sudjelovanje Fonda u programu sanacije odlagališta otpada Davor, kojim je uređeno da će se na odlagalištu koje se sanira odlagati komunalni otpad Općine Davor i jedinica lokalne samouprave koje su koristile odlagalište do dana zaključenja Ugovora (22. veljače 2005.), jer se može odlagati samo prethodno obrađeni otpad i jer su Fond i Grad Varaždin ugovorom o neposrednom sudjelovanju Fonda u sufinanciranju baliranog otpada na lokaciji Brezje iz listopada 2010. utvrdili davanje financijske pomoći za obradu baliranog otpada MBO tehnologijom. U navedenom zaključku Gradskog vijeća se navodi da je 3. prosinca 2013. Gradu i komunalnom društvu putem telefaksa upućen dopis Uprave za inspekcijske poslove Ministarstva kojim se komunalno društvo i pisanim putem obavještava da se zbog proteka roka i neizvršenja naređene mjere, nastavlja postupak prisilnim izvršenjem rješenja iz 2007. Također se navodi da gradsko vijeće traži od Ministarstva da hitno dostavi očitovanje uzimajući u obzir da je donijelo Odluku o koncesiji kojom obvezuje gradonačelnika na potpisivanje ugovora o koncesiji.

Početkom veljače 2014. Grad Varaždin je dostavio Općini Davor zahtjev da se kao osnivač trgovačkog društva Komunalac Davor d.o.o. i ugovaratelj korištenja sredstava Fonda za neposredno sudjelovanje Fonda u programu sanacije odlagališta komunalnog otpada Davor očituje o tome postoji li mogućnost odlaganja baliranog miješanog komunalnog otpada procijenjene ukupne mase 94 600 t s obzirom na raspoloživi kapacitet plohe za odlaganje otpada na odlagalištu Davor, lokacija Bačanska. Općina Davor se nije očitovala do dana obavljanja revizije. Dana 17. ožujka 2014. Grad Varaždin je dostavio trgovačkom društvu Komunalac Davor d.o.o. zahtjev da se očituje postoji li mogućnost odlaganja baliranog miješanog komunalnog otpada procijenjene ukupne mase 94 600 t, s obzirom na raspoloživi kapacitet plohe za odlaganje otpada na odlagalištu Davor, lokacija Bačanska. Komunalac Davor d.o.o. očitovao se da je Zajednica ponuditelja nedvojbeno sposoban ponuditelj što je utvrdilo stručno povjerenstvo te nadalje navodi da je predmetnu činjenicu potvrdilo i Ministarstvo gospodarstva, Uprava za sustav javne nabave mišljenjem od 22. veljače 2013. te Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave rješenjem od 4. lipnja 2014.

Ministarstvo se dopisom od 20. svibnja 2014. očitovalo na dopis Gradskog vijeća od 16. prosinca 2013. u kojem navodi da Zajednica ponuditelja ne raspolaže odgovarajućim dozvolama i kapacitetom za izvršenje predmeta koncesije te da javnopravno tijelo treba rješenje oglasiti ništavim po službenoj dužnosti, te da se u navedenom slučaju nije mogla dodijeliti koncesija obzirom da se ne radi o komunalnoj djelatnosti iz Zakona o komunalnom gospodarstvu, nego je u pitanju izvršenje inspekcijskog rješenja Ministarstva kojim je naloženo uklanjanje predmetnih bala s lokacije Brezje te se isto treba izvršiti putem treće osobe, a kako uklanjanje bala nije izvršeno to će učiniti Ministarstvo putem treće osobe u skladu s propisima.

Gradsko vijeće Grada Varaždina je 22. svibnja 2014. donijelo zaključak kojim poziva Zajednicu ponuditelja da se očituje na dopis Ministarstva te da dostavi dozvolu za gospodarenje komunalnim otpadom ponuditelja Komunalac Davor d.o.o. CE-ZA-R d.o.o. Zagreb se dopisom iz svibnja 2014. očitovao da Komunalac Davor d.o.o. posjeduje Privremenu dozvolu za obavljanje djelatnosti skupljanja i odlaganja komunalnog i neopasnog otpada izdanu od Brodsko-posavske županije, Upravnog odjela za komunalno gospodarstvo i zaštitu okoliša od 10. siječnja 2013., navodi da je Komunalac Davor d.o.o. dana 24. prosinca 2013. zatražio izdavanje Dozvole za gospodarenje otpadom te u skladu sa člankom 175. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom može na temelju temeljem Privremene dozvole djelatnost obavljati do konca 2014.

U svrhu iznalaženja načina odnosno ostvarivanja uvjeta za sufinanciranje zbrinjavanja komunalnog otpada na lokaciji Brezje od strane Fonda, Grad Varaždin je uputio dopis 11. srpnja 2014. te zatražio da se očituje o tome je li spreman sufinancirati dio troškova zbrinjavanja ukoliko Grad Varaždin na temelju izvršenih analiza baliranog komunalnog otpada utvrdi količinu otpada prihvatljivog za odlaganje (članak 6. Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada) te u suradnji sa Zajednicom ponuditelja utvrdi način zbrinjavanja preostalog otpada. Fond se očitovao dopisom od 14. srpnja 2014. da je načelno spreman i suglasan sufinancirati projekt zbrinjavanja predmetnog otpada do iznosa 60,0 % opravdanih troškova zbrinjavanja otpada ukoliko se dokaže primjena prvenstva gospodarenja otpadom pri čemu će se ostvariti najbolji ishod za okoliš u smislu članka 7. stavka 2. točke 1. Zakona o održivom gospodarenju otpadom. U tu svrhu zatraženo je da Grad Varaždin dostavi Plan zbrinjavanja baliranog komunalnog otpada iz kojeg će biti razvidan način, postupci, lokacija, terminski plan te troškovi radova zbrinjavanja baliranog komunalnog otpada na lokaciji Brezje. Nadalje, navode da nakon pregleda i prihvaćanja od strane stručnih službi Fonda i Ministarstva, može se pristupiti izradi i zaključivanju ugovora o sufinanciranju od strane Fonda.

Za djelatnost odlaganja komunalnog otpada s područja grada Varaždina, gradsko vijeće je donijelo u ožujku 2013. Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za obavljanje komunalne djelatnosti odlaganja komunalnog otpada s područja grada Varaždina. Ugovor je zaključen u srpnju 2013. te dodatak ugovoru u studenome 2013.

Zbog svega navedenog, Državni ured za reviziju je mišljenja da zbrinjavanje komunalnog otpada za područje grada Varaždina nije provođeno na način da se vodilo računa o zaštiti interesa građana.

Državni ured za reviziju predlaže da se uz maksimalni angažman svih relevantnih i stručnih institucija i tijela pronađe rješenje za rješavanje problema baliranog komunalnog otpada pri čemu treba voditi računa o rizicima za okoliš, klimu i ljudsko zdravlje te troškovima zbrinjavanja.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Županije postoje više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je potrebno sanirati.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta prema izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Varaždinske županije
i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta prema izvorima sredstava do konca 2013.		
				Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Ivanec	0	18	20.000,00	113.376,00	133.376,00
2.	Grad Lepoglava	0	18	0,00	383.903,00	383.903,00
3.	Grad Ludbreg	0	23	0,00	30.000,00	30.000,00
4.	Grad Novi Marof	13	35	0,00	230.745,00	230.745,00
5.	Grad Varaždin	0	12	0,00	329.378,00	329.378,00
6.	Grad Varaždinske Toplice	7	3	0,00	61.293,00	61.293,00
7.	Općina Bednja	0	12	264.594,00	153.330,00	417.924,00
8.	Općina Beretince	2	1	0,00	40.000,00	40.000,00
9.	Općina Breznica	2	0	0,00	22.496,00	22.496,00
10.	Općina Breznički Hum	3	0	0,00	0,00	0,00
11.	Općina Cestica	2	23	0,00	108.735,00	108.735,00
12.	Općina Donja Voća	0	0	0,00	0,00	0,00
13.	Općina Gornji Kneginec	3	5	0,00	100.967,00	100.967,00
14.	Općina Jalžabet	1	3	0,00	100.000,00	100.000,00
15.	Općina Klenovnik	0	0	0,00	0,00	0,00
16.	Općina Ljubešćica	0	2	0,00	95.000,00	95.000,00
17.	Općina Mali Bukovec	0	0	0,00	0,00	0,00
18.	Općina Martijanec	2	1	0,00	3.404,00	3.404,00
19.	Općina Maruševac	8	4	101.118,00	486.689,00	587.807,00
20.	Općina Petrijanec	0	1	6.832,00	44.857,00	51.689,00
21.	Općina Sračinec	0	1	0,00	0,00	0,00
22.	Općina Sveti Đurđ	10	7 djelomično	30.000,00	98.023,00	128.023,00
23.	Općina Sveti Ilija	0	3	0,00	77.620,00	77.620,00
24.	Općina Trnovec Bartolovečki	4	0	0,00	0,00	0,00
25.	Općina Veliki Bukovec	2	0	0,00	0,00	0,00
26.	Općina Vidovec	3	3	18.260,00	108.589,00	126.849,00
27.	Općina Vinica	1	8	0,00	26.545,00	26.545,00
28.	Općina Visoko	0	7	63.245,00	46.584,00	109.829,00
Ukupno		63	190	504.049,00	2.661.534,00	3.165.583,00

U sanaciju većih divljih odlagališta na području sedam jedinica lokalne samouprave, Fond je od 2006. do konca 2013. uložio 504.049,00 kn. Lokalne jedinice su u sanaciju divljih odlagališta uložile 2.661.534,00 kn, što ukupno iznosi 3.165.583,00 kn. Tri lokalne jedinice (Petrijanec, Breznica i Vidovec) su na traženje Fonda izvršile povrat djela sredstava (ukupno 34.325,00 kn). Prema podacima lokalnih jedinica onečišćenja se unatoč mjerama nadzora ponovno pojavljuju.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Varaždinske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravovremeno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost područne (regionalne) i lokalne samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Varaždinske županije kao ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Varaždinskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti.

Nadležni odjel u Varaždinskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obvezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka, putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša, koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika.

Agencija ne provjerava pouzdanost i istinitost podataka koje joj dostavljaju obveznici nego provodi formalne kontrole, nakon prethodne kontrole županije, u smislu prijave podataka na ispravnom obrascu, dupliranih prijava, netočno napisanih količina otpada, nepotpunih obrazaca, pogrešnog utvrđivanja statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (dva zaposlenika Upravnog odjela za zaštitu okoliša i prirode) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Zaposlenici nadležnog županijskog odjela kontaktiraju obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozoravaju ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika.

Državni ured za reviziju predlaže Varaždinskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Varaždinske županije nisu ustrojile cjelovite evidencije o provedenim aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su informacije o gospodarenju otpadom objavljene na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Varaždinskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, ustrojiti cjelovite evidencije o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području, između ostalog, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Na području Varaždinske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog skupljanja komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se provodi na različite načine i to putem mrežne stranice jedinica lokalne samouprave, komunalnih društava i koncesionara, obavijesti lokalnog radija, televizije i tiska, letaka, plakata, oglasnih ploča, mjesnih zborova građana. Edukacija se provodi i u školama, vrtićima i javnim prostorima, a provode ju komunalna društva, jedinice lokalne samouprave i udruge koje se bave zaštitom okoliša.

Posebnu pažnju treba posvetiti informiranju javnosti u ruralnim sredinama gdje prevladava većinom stanovništvo starije životne dobi te educirati stanovništvo u svrhu izbjegavanja spaljivanja otpada u nekontroliranim uvjetima ili odlaganja otpada u prirodi, čime se povećava broj divljih odlagališta.

Planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave (u onim lokalnim samoupravama u kojima su doneseni) u manjoj mjeri se bave modelima razvijanja javne svijesti o učinkovitom gospodarenju otpadom. Postojanje politike za razvijanje javne svijesti o upravljanju otpadom omogućava strateško planiranje i stalna savjetovanja sa svim zainteresiranim stranama u lokalnoj zajednici. Industrija, mala i srednja poduzeća su također proizvođači otpada. Program razvijanja javne svijesti za ovaj sektor je u ovoj fazi procesa upravljanja otpadom od važnog značaja, posebno kada je u pitanju opasan otpad.

Učinkovito gospodarenje otpadom složen je proces koji zahtijeva kontinuirano usklađeno djelovanje državne uprave, regionalne (područne) i lokalne samouprave, znanstvenika, stručnjaka, udruga, gospodarstvenika, sredstava javnog priopćavanja, mjesnog pučanstva, ukupne javnosti. Za rješavanje problematike učinkovitog gospodarenja otpadom potrebno je strateški, konceptijski urediti suradnju s lokalnim medijima, poslovnim sektorom i organizacijama civilnog društva.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Varaždinske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada. Za učinkovit pristup gospodarenju otpadom, odnosno razvijanje javne svijesti o upravljanju otpadom predlaže se razvijati kanale komunikacije i sustava kojim će se povećati razina znanja i vještina svih zainteresiranih sudionika o ključnim principima upravljanja otpadom, te dosljedna primjena zakonodavnog okvira u djelatnosti upravljanja otpadom i stvaranje održivog sustava komunikacije za informiranje o pravima i obavezama koje iz njega proizlaze za svaku zainteresiranu stranu. U okviru aktivnosti podizanje kapaciteta (znanja i vještina) zaposlenih u državnoj upravi i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave o upotrebi različitih kanala komunikacije u procesu razvijanja svijesti o upravljanju otpadom predlaže se organizirati treninge stručnjaka, konferencije i seminare iz ovog područja, pripremu obrazovnih programa usmjerenih na prezentiranje i širenje pozitivnih primjera, primjene za ruralne sredine te međunarodnu suradnju radi stjecanja novih znanja i vještina o razvijanju svijesti o upravljanju otpadom.

Za osvješćivanje pojedinačne odgovornosti za nastali otpad predlaže se uvesti naplatu korisniku prema količini otpada („plati koliko bacaš“). Inicijativa za recikliranje može se provesti na način da se ponudi kućanstvima godišnji popust ili neke druge nagrade ako potpuno sudjeluju u projektu, da se radi s lokalnim medijima na osmišljavanju izazova za cijelu zajednicu kojim bi se prepoznavale ulice/mjesni odbori/gradske četvrti s najvišim udjelom sudjelovanja u projektu, nagrađuju pojedina kućanstava birana slučajnim izborom za koja se utvrdi da u običnom komunalnom otpadu nemaju otpad koji je moguće reciklirati te kazne za neodvajanje (ili nerazvrstavanje) otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjericama nacionalne zakonske regulative, europskih direktiva te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Varaždinskoj županiji je Upravni odjel za poljoprivredu i zaštitu okoliša.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini, odnosno gradskom/općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji i objavljuju se u službenom glasilu županije.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Varaždinske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom
u jedinicama lokalne samouprave na području Varaždinske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Ivanec	2009., 2010., 2011 i 2012.	DA	DA
2.	Grad Lepoglava	-	-	-
3.	Grad Ludbreg	-	-	-
4.	Grad Novi Marof	-	-	-
5.	Grad Varaždin	30. rujna 2009. - 31. prosinca 2012.	DA	DA
6.	Grad Varaždinske Toplice	-	-	-
7.	Općina Bednja	-	-	-
8.	Općina Beretince	-	-	-
9.	Općina Breznica	-	-	-
10.	Općina Breznički Hum	-	-	-
11.	Općina Cestica	-	-	-
12.	Općina Donja Voća	-	-	-
13.	Općina Gornji Kneginec	2010., 2011. i 2012.	DA	DA
14.	Općina Jalžabet	-	-	-
15.	Općina Klenovnik	-	-	-
16.	Općina Ljubešćica	-	-	-
17.	Općina Mali Bukovec	-	-	-
18.	Općina Martijanec	2011.	DA	DA
19.	Općina Maruševac	-	-	-
20.	Općina Petrijanec	-	-	-
21.	Općina Sračinec	-	-	-
22.	Općina Sveti Đurđ	-	-	-
23.	Općina Sveti Ilija	-	-	-
24.	Općina Trnovec Bartolovečki	2012., 2013.	DA	DA
25.	Općina Veliki Bukovec	-	-	-
26.	Općina Vidovec	-	-	-
27.	Općina Vinica	-	-	-
28.	Općina Visoko	-	-	-

Županijska skupština Varaždinske županije je od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji pa do konca 2013. razmatrala i prihvatila tri Izvješća. Prvo od travnja 2008. do rujna 2010., drugo od listopada 2010. do svibnja 2011. te treće od lipnja 2011. do svibnja 2012. Izvješća su objavljena u Službenom vjesniku Varaždinske županije. Do konca 2013. zakonski predstavnici Gradova Ivanca i Varaždina te Općina Gornji Kneginec, Martijanec i Trnovec Bartolovečki su predstavničkom tijelu dostavljali godišnja izvješća o izvršenju planova gospodarenja otpadom, od čega su Grad Ivanec i Općina Gornji Kneginec dostavljali redovito i u propisanim rokovima. Dostavljena izvješća su usvojena od predstavničkih tijela te su objavljena u službenim glasilima (osim Općine Gornji Kneginec).

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali pojedina bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno skupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na količine i troškove planirane planovima gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama, sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Varaždinskoj županiji i objavljivati u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Također predlaže u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom, te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Varaždinska županija je od 5. lipnja 2008. nadležna za provedbu prvostupanjskog upravnog postupka izdavanja dozvola za gospodarenje otpadom za neopasni otpad.

Kroz redovan rad Upravnog tijela Županije nadležnog za poslove zaštite okoliša kontinuirano se pružaju stručne konzultacije gradovima i općinama u gospodarenju otpadom.

Nadzor u gospodarenju otpadom većim se dijelom odnosi na upravljanje i nadzor nad radom odlagališta otpada, a kontrola njihove provedbe u nadležnosti je Inspekcije zaštite okoliša i komunalnih poduzeća. Inspekcija zaštite okoliša kao jedan od mehanizama nadzora i praćenja provedbe mjera gospodarenja otpadom provodi kontrolu pri čemu surađuje s upravnim tijelom Županije nadležnim za zaštitu okoliša (zaprimanje obavijesti o provedenom inspekcijskom nadzoru, suradnja na Registru onečišćavanja okoliša, davanje podataka o izdanim dozvolama za gospodarenje otpadom, izrada mjera zaštite okoliša za ciljane zahvate i drugo).

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Varaždinske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Varaždinske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Varaždinska županiji i jedinicama lokalne samouprave Varaždinske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za poboljšanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama donošenje plana gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Skupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvatiti sva naselja i sva kućanstva na području jedinice lokalne samouprave te poduzimati mjere da uslugu skupljanja i odvoza odvojenog komunalnog otpada koristi što više građana Varaždinske županije.
- Povjeriti obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Varaždinskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.

- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Provoditi sustavno planiranje i upravljanje gospodarenjem otpada s definiranom metodologijom (detaljno razraditi pravila, procedure, aktivnosti, rokove izvođenja aktivnosti, resurse, izvore i dinamiku financiranja, način kontrole i nadzora te druge bitne elemente). S obzirom na veliki utjecaj projekta gospodarenja otpadom na kvalitetu života građana, troškove i gospodarski razvoj, njegovo učinkovito provođenje je od iznimne važnosti.
- Preispitati iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada za četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, za koje je planirano zbrinjavanje otpada u Regionalnom centru za gospodarenje otpadom Piškornica, s obzirom da je količina proizvedenog komunalnog otpada značajno manja od maksimalnog kapaciteta postrojenja.
- S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih službenih odlagališta, vrijednosno značajnim za cijelu Varaždinsku županiju, da su rokovi realizacije navedenih projekata do 2018., predlaže se poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Predlaže se aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata gospodarenja otpadom.
- U što kraćem roku, uz maksimalni angažman svih relevantnih i stručnih institucija i tijela, pronaći rješenje za problem baliranog komunalnog otpada pri čemu treba voditi računa o rizicima za okoliš, klimu i ljudsko zdravlje te troškovima zbrinjavanja.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja regionalnog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Varaždinske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

- Ustrojiti cjelovite evidencije o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.
- U okviru aktivnosti podizanje kapaciteta (znanja i vještina) zaposlenih u državnoj upravi i lokalnoj samoupravi o upotrebi različitih kanala komunikacije u procesu razvijanja svijesti o upravljanju otpadom predlaže se organizirati treninge stručnjaka, konferencije i seminare iz ovog područja, pripremu obrazovnih programa usmjerenih na prezentiranje i širenje pozitivnih primjera, primjene za ruralne sredine te međunarodnu suradnju radi stjecanja novih znanja i vještina o razvijanju svijesti o upravljanju otpadom. Također, predlaže dosljedno primjenjivati zakonodavni okvir u djelatnosti upravljanja otpadom i stvarati održivi sustav komunikacije za informiranje o pravima i obavezama koje iz njega proizlaze za svaku zainteresiranu stranu.
- Izraditi i donijeti godišnja izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, dostavljati ih Varaždinskoj županiji u propisanom roku te izvješća objavljivati u svom službenom glasilu. Također predlaže u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom, te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Varaždinske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Varaždinske županije su se očitovale na Nacrt Izvješća o obavljenoj reviziji gospodarenja otpadom na području Varaždinske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode da će postupati po preporukama Državnog ureda za reviziju. Pojedine lokalne jedinice u očitovanju navode razloge zbog kojih gospodarenje otpadom nije dovoljno učinkovito.

Grad Ludbreg je u očitovanju naveo da je Plan gospodarenja otpadom u postupku izrade (provodi se javna rasprava te će se zatražiti suglasnost nadležnog tijela u Varaždinskoj županiji). Grad Varaždin je naveo da su postojeći planovi gospodarenja otpadom na snazi do isteka planiranog roka, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Plana. Također, ističe da Vlada Republike Hrvatske i resorni ministar nisu do 23. srpnja 2014. donijeli podzakonske akte navedene odredbama članka 182. stavka 1., 2., 3. i 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Stupanjem na snagu Državnog plana gospodarenja otpadom i svih provedbenih podzakonskih akata, Grad Varaždin će u potpunosti postupiti prema odredbama članka 21. i 22. Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Grad Varaždinske Toplice navodi da je 1. srpnja 2014. donesena odluka o izmjeni i dopuni plana gospodarenja otpadom. Općine Klenovnik i Vinica navode da je izrada plana gospodarenja otpadom u tijeku, a Općina Visoko da će donijeti novi plan gospodarenja otpadom.

Vezano uz sustav odvojenog skupljanja otpada, Grad Ivanec navodi da su organiziranim skupljanjem i odvozom otpada obuhvaćena sva naselja te da su poduzete aktivnosti za odvojeno prikupljanje biorazgradivog otpada iz domaćinstava na formalnoj razini, a sa stvarnim prikupljanjem moći će se započeti kada budu poznate lokacije i subjekti za daljnju obradu te vrste otpada, jer je izgradnja kompostana za jedinicu lokalne samouprave nerentabilna i neodrživa investicija. Grad Lepoglava navodi da je u srpnju 2014. donesena odluka o određivanju lokacije za privremeno reciklažno dvorište za područje grada Lepoglave, do završetka izgradnje reciklažnog dvorišta u naselju Jerovec, (zajedno s Gradom Ivancem o čemu je i donijeta odluka). Također, navodi da je vezano uz povjeravanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada od Ministarstva zatraženo tumačenje odredbe članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojem će postupiti. Grad Novi Marof navodi da je donesena odluka o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada na području Novog Marofa. Grad Varaždin u očitovanju navodi da od 2002. provodi sustav primarne selekcije komunalnog otpada na mjestu nastanka. Općina Breznički Hum navodi da će poduzeti aktivnosti da skupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvati sva naselja i kućanstva te da uvede odvojeno skupljanje komunalnog otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada. Općina Vinica navodi da je u dogovoru sa skupljačem otpada u pripremi nabava kontejnera za tekstil (papir, pet ambalaža, staklo, glomazni otpad te ostali komunalni otpad prikuplja odvojeno od 2003.), a u pripremi je nabava komunalne opreme koja bi omogućila da se usluga prikupljanja i odvoza komunalnog otpada od korisnika naplaćuje prema stvarno odvezenim količinama otpada.

Vezano uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, Varaždinska županija je navela da lokacija Brezje nije odlagalište nego skladište obrađenog otpada, jer je za tu lokaciju izdana dozvola za gospodarenje otpadom za obradu i skladištenje obrađenog komunalnog i neopasnog otpada.

Grad Ivanec je naveo da ima jedno reciklažno dvorište za gospodarenje komunalnim otpadom, a drugo je u izgradnji, obzirom da je sastavni dio sanacije odlagališta komunalnog otpada Jerovec. Na formalnoj razini Grad Ivanec se odredio i prema reciklažnom dvorištu građevinskog otpada, a sama realizacija ovisi o rješenjima iz novog Pravilnika o građevinskom otpadu koji Ministarstvo još nije donijelo. Grad Lepoglava navodi da je u svrhu uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom od Fonda zatraženo sufinanciranje nabave komunalne opreme za skupljanje komunalnog otpada, a Fond je 26. kolovoza 2014. donio odluku u sufinanciranju sredstava do najviše 27.210,00 kn (60,0 % procijenjene vrijednosti opreme - kontejnera). Grad Varaždin u očitovanju navodi da je 30. kolovoza 2014. dostavio Fondu dokumentaciju propisanu odredbama točke II. Odluke Upravnog odbora Fonda, osim Ugovora s odabranim izvođačem i troškovnika (komunalno društvo nije bilo u mogućnosti završiti postupak javne nabave potpisivanjem ugovora), te je zatraženo od Fonda produljenje roka za dostavu spomenute dokumentacije. Grad Varaždin ističe da uvjete prostornog razmještaja reciklažnih dvorišta u svrhu ispunjavanja kriterija pristupačnosti korištenja reciklažnog dvorišta, načina rada mobilne jedinice te načina izvješćivanja i obračuna opravdanih troškova održavanja propisuje Vlada uredbom iz članka 29. stavka 10. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (koja do pisanja očitovanja nije donesena). Donošenjem Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i svih podzakonskih akata navedenih u članku 182. stavak 1., 2., 3. i 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, stvorit će se pretpostavke za donošenje novog plana gospodarenja otpadom Grada Varaždina. Općina Breznički Hum u očitovanju navodi da je prostornim planom planirana lokacija za reciklažno dvorište, a Općina Martijanec da su obavljani razgovori i zaključen je preliminarni dogovor s Gradom Ludbregom i Općinama Mali Bukovec, Sveti Đurđ i Veliki Bukovec o zajedničkoj gradnji i korištenju reciklažnog dvorišta. Općina Vinica navodi da je planirana izgradnja reciklažnog dvorišta, ali zbog nedostatka sredstava za otkup zemljišta od privatnih osoba još nisu intenzivirane aktivnosti za izradu potrebne dokumentacije i izgradnju.

Grad Ivanec u očitovanju navodi da su poduzete sve aktivnosti za provođenje i dovršetak sanacije odlagališta Jerovec i njegovo zatvaranje, do početka rada RCGO Piškornica. Vezano uz balirani otpad, Grad Varaždin navodi da poduzima, u skladu sa zakonskim ovlastima, sve radnje kako bi se riješio navedeni problem uz što manje troškove za Grad i građane u što kraćem roku, te da su u tijeku radnje na izradi Plana zbrinjavanja baliranog komunalnog otpada. Općina Breznički Hum navodi da će poduzeti mjere za sanaciju divljih odlagališta. Općina Cestica u očitovanju navodi da je odlagalište u Gornjem Vratnu zatvoreno 30. lipnja 2014., a sanacija bi trebala biti gotova do konca rujna 2014. Općina Martijanec navodi da će i nadalje poduzimati mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta. Općina Vinica navodi da postoji jedno nesanirano odlagalište otpada, za koje je izrađen plan sanacije, ali zbog nemogućnosti osiguranja sredstava u proračunu, aktivnosti se odnose na pojačani nadzor komunalnog redara, u cilju sprječavanja daljnjeg odlaganja otpada.

U vezi s informacijskim sustavom i edukacijom o gospodarenju otpadom, Grad Ivanec ističe izradu i tiskanje informativnog letka o načinu odvojenog odlaganja otpada, te distribuciju letka u svako domaćinstvo (u suradnji s komunalnim društvom). Grad Lepoglava ističe izobrazno-informativne aktivnosti koje provodi u cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Stupanjem na snagu pravilnika iz članka 137. stavka 8. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, Grad Varaždin će izvršavati obveze propisane člankom 39. Zakona i o svom trošku na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom.

Grad Ivanec u očitovanju navodi da nadzor nad odlaganjem otpada, u cilju sprječavanja stvaranja divljih odlagališta, provodi komunalno redarstvo. Grad Lepoglava navodi da je na sjednici u rujnu 2014. prihvatio Izvješće o provedbi plana gospodarenje otpadom za 2013. i dostavio Županiji, a objavit će ga u službenom glasniku i mrežnim stranicama Grada Lepoglave. Grad Varaždinske Toplice navodi da je 2. lipnja 2014. donesen zaključak o prihvaćanju izvješća o izvršenju Plana gospodarenja otpadom za 2013., a Općina Breznički Hum navodi da će poduzeti mjere za uspostavu učinkovitog nadzora nad odlaganjem otpada kako bi se izbjegla divlja odlagališta te će sastaviti izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostaviti izvješće Varaždinskoj županiji i objaviti u službenom glasilu.

Prema odredbi članka 14. stavka 5. Zakona o Državnom uredu za reviziju, na ovo Izvješće zakonski predstavnik može staviti prigovor u roku osam dana od dana njegova primitka.

O prigovoru odlučuje glavni državni revizor.

Prigovor se dostavlja Državnom uredu za reviziju, Područni ured Varaždin, Kratka 2, 42 000 Varaždin.

OVLAŠTENE DRŽAVNE REVIZORICE:

mr. sc. Jelena Oršolić, dipl. oec., v.r.

Đurđa Labaš, dipl. oec., v.r.